

Mladi v občini Semič

Vsebina

1.	SPLOŠNO O MLADIH V OBČINI SEMIČ	4
1.1	Potek zbiranja podatkov	4
1.2	Struktura vprašalnika	4
1.3	Predstavitev vzorca in vzorčenje	4
2.	MLADINSKO ORGANIZIRANJE	6
2.1	Mladinsko organiziranje – povzetek	9
3.	PROSTI ČAS	10
3.1	Športna infrastruktura	12
3.1	Prosti čas – povzetek	14
4.	ZAPOSLOVANJE	15
4.1	Mladi in podjetništvo	19
4.2	Zaposlovanje in podjetništvo – povzetek	23
5.	STANOVANJSKA PROBLEMATIKA	24
5.1	Stanovanjska problematika – povzetek	29
6.	MOBILNOST IN MEDNARODNA MOBILNOST	30
6.1	Mednarodna mobilnost – izmenjave	33
6.2	Mobilnost in mednarodna mobilnost mladih – povzetek	34
7.	IZOBRAŽEVANJE	35
7.1	Izobraževanje – povzetek	38
8.	PARTICIPACIJA	39
8.1	Participacija – povzetek	42
9.	INFORMIRANJE	43
9.1	Informiranje – povzetek	47
10.	MLADI O OBČINI SEMIČ	48

Kazalo slik

Grafikon 1: Status anketirancev	5
Grafikon 2: Članstvo v organizacijah	6
Grafikon 3: Sedež organizacije	6
Grafikon 4: Članstvo v organizacijah po stopnji aktivnosti članstva	7
Grafikon 5: Razlogi za ne-članstvo v mladinskih in drugih organizacijah	8
Grafikon 6: (Mladinske) organizacije, ki jih mladi pogrešajo	8
Grafikon 7: Prostočasne aktivnosti, ki jih mladi pogrešajo	11
Grafikon 8: Prostočasne aktivnosti, ki jih mladi pogrešajo	11
Grafikon 9: Zadovoljstvo s športno infrastrukturo v občini.....	12
Grafikon 10: Zaposlitveni status anketirancev, ki so že izstopili iz izobraževalnega sistema.....	15
Grafikon 11: Zaposlitveni status anketirancev, ki so že izstopili iz izobraževalnega sistema.....	15
Grafikon 12: Kraj, kjer bi mladi najraje opravljali svoje delo.....	16
Grafikon 13: Pripravljenost izseliti se iz občine zaradi službe	16
Grafikon 14: Sprejemljiv čas za pot v službo	17
Grafikon 15: Pripravljenost izseliti se iz občine zaradi službe	18
Grafikon 16: Razpolaganje z informacijami o možnosti zaposlovanja	18
Grafikon 17: Zanimanje za podjetništvo	19
Grafikon 18: Ocena prijaznosti okolja do podjetništva	19
Grafikon 19: Želja po ustanovitvi podjetja v občini.....	20
Grafikon 20: Poznavanje ukrepov za razvoj podjetništva	21
Grafikon 21: Urejenost bivanjskih razmer mladih.....	24
Grafikon 22: Oblika urejenosti stanovanjskih razmer	24
Grafikon 23: Ovire pri reševanju stanovanjskega vprašanja	25
Grafikon 24: Ocena ponudbe stanovanj v občini	26
Grafikon 25: Ocena ustreznosti posvečanja stanovanjski problematiki mladih	26
Grafikon 26: Ocena ustreznosti posvečanja stanovanjski problematiki mladih	27
Grafikon 27: Dostopnost ukrepov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih.....	27
Grafikon 28: Dostopnost ukrepov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih.....	30
Grafikon 29: Dostopnost ukrepov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih.....	30
Grafikon 30: Vpliv prometne infrastrukture in povezave na posamezne možnosti posameznika	31
Grafikon 31: Ocena ustreznosti kolesarske infrastrukture.....	32
Grafikon 32: Izkušnje z mednarodno izmenjavo	33
Grafikon 33: Želja po več možnosti za mednarodno izmenjavo	33
Grafikon 34: Vrste izmenjav, ki si jih želijo mladi	33
Grafikon 35: Vpliv posameznih dejavnikov na izbiro izobraževalne poti posameznika	35
Grafikon 36: Odstotek mladih, ki se neformalno izobražujejo v občini Semič.....	36
Grafikon 37: Želja po več možnosti za neformalno izobraževanje v občini	36
Grafikon 38: Udeležba mladih na volitvah in referendumih.....	39
Grafikon 39: Spremljanje odločitev občinskega sveta	39
Grafikon 40: Ocena pomena odločitev na lokalni ravni	39
Grafikon 41: Želja po večji vključenosti v odločitve na lokalni ravni.....	39
Grafikon 42: Ocena mehanizmov za vključevanje v sprejemanje odločitev	40
Grafikon 43: Ocena upoštevanja mnenja mladih.....	40
Grafikon 44: Informiranost na posameznih področjih	43
Grafikon 45: Poznavanje in koriščenje ukrepov Občine.....	44
Grafikon 46: Primerjava ocene informiranosti na posameznih področjih	45
Grafikon 47: Poznavanje načina iskanja željenih informacij	45

Grafikon 48: Ocena najbolj primernih kanalov informiranja mladih	46
Grafikon 49: Zadovoljstvo s kakovostjo življenja v občini	48
Grafikon 50: Življenje mladih v občini Semič.....	48
Tabela 1: Značilnosti anketirancev	5
Tabela 2: Pogosti načini preživljanja prostega časa mladih iz občine Semič.....	10

1. SPLOŠNO O MLADIH V OBČINI SEMIČ

Analiza Mladi v občini Semič je nastala na podlagi ugotovljene potrebe po pripravi lokalnega programa za mlade v občini Semič, ki bi odgovarjal potrebam mladih v lokalni skupnosti.

Nameni analize so naslednji:

- ocena položaja mladih v občini Semič na izbranih sedmih področjih;
- popis želja in potreb mladih po posameznih področjih;
- promocija pripravljajočega se Lokalnega programa za mlade občine Semič.

1.1 Potek zbiranja podatkov

Analiza Mladi v občini Semič temelji na metodi kvantitativnega zbiranja podatkov. Podatki so bili zbrani s pomočjo spletnega anketiranja z orodjem 1ka.si.

Podatke smo zbirali aprila 2020.

1.2 Struktura vprašalnika

Anketni vprašalnik je razdeljen na 8 specifičnih tematskih sklopov in enega splošnega:

- Mladinsko organiziranje
- Zabava in prosti čas
- Zaposlovanje
- Stanovanjska problematika
- Mobilnost
- Izobraževanje
- Participacija
- Informiranje in
- Mladi v občini Semič.

Izbrana področja so ocenjena kot tista, ki pomembno vplivajo na življenje in razvoj mladih v lokalni skupnosti.

Vprašalnik je kompleksen in obsega vprašanja zaprtega, polodprtega in odprtega tipa. Povprečen čas reševanja vprašalnika je ocenjen na 20 minut.

1.3 Predstavitev vzorca in vzorčenje

Ciljna populacija vprašalnika Mladi v občini Semič so bili mladi med 15-im in 29-im letom starosti s stalnim prebivališčem v občini Semič. Na anketni vprašalnik je skupno odgovarjalo 241 mladih, kar predstavlja 40,6 % vseh mladih s stalnim prebivališčem v omenjeni občini. Vsi mladi, ki so sodelovali v anketi, niso odgovorili na vsa vprašanja.

55 % oseb, ki so odgovarjale na vprašalnik, je bilo žensk, 45 % pa moških. Povprečna starost anketirancev je 23,1 leta.

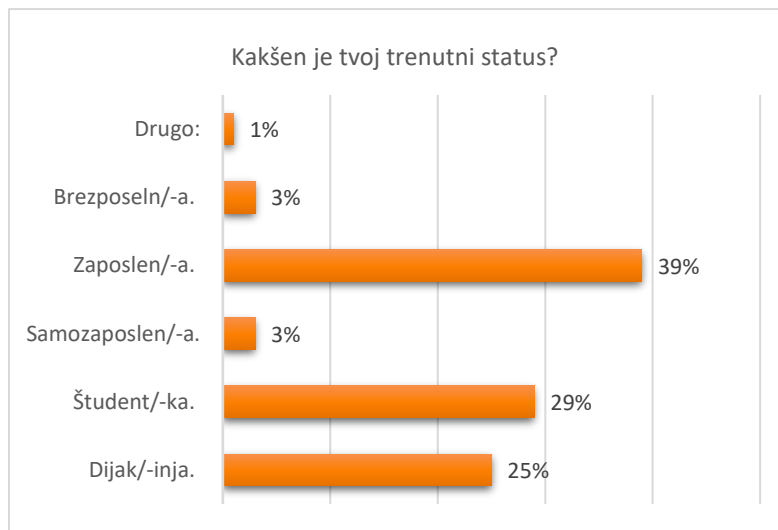
Tabela 1: Značilnosti anketirancev

Ž	M	povprečna starost
55 %	45 %	23,1 leta

Vir: lasten

39 % anketirancev je zaposlenih, 29 % je študentov, 25 % pa dijakov. Najmanj mladih, ki je odgovorilo na vprašalnik, je samozaposlenih (3 %) in brezposelnih (3 %).

Grafikon 1: Status anketirancev

Vir: lasten

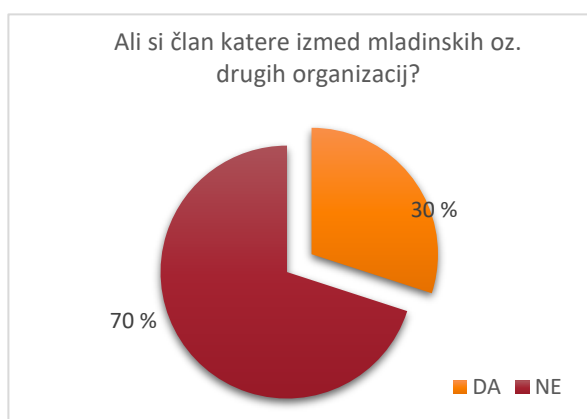
2. MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Mladinske organizacije in organizacije za mlade omogočajo mladim druženje in razvijanje svojih idej v skupini sovrstnikov ter jim z izkustvenim učenjem omogočajo pridobivanje pomembnih znanj in kompetenc. Mladinsko organiziranje pa ni pomembno samo za mlade, temveč za celotno družbo: pospešuje osebni in socialni razvoj mladih, jim pomaga pri vključevanju v družbo ter jim pomaga razumeti pomen družbeno odgovornega ravnanja.

Mladinske organizacije¹ in organizacije za mlade² ter tudi druge (nevladne) organizacije imajo torej v življenju razvijajočega se posameznika pomembno vlogo.

Le 30 % mladih iz občine Semič, ki so odgovarjali na vprašalnik, je članov mladinskih oziroma drugih organizacij, pri čemer je velika večina mladih vključenih v organizacije s sedežem v občini Semič.

Grafikon 2: Članstvo v organizacijah

Vir: lasten

Grafikon 3: Sedež organizacije

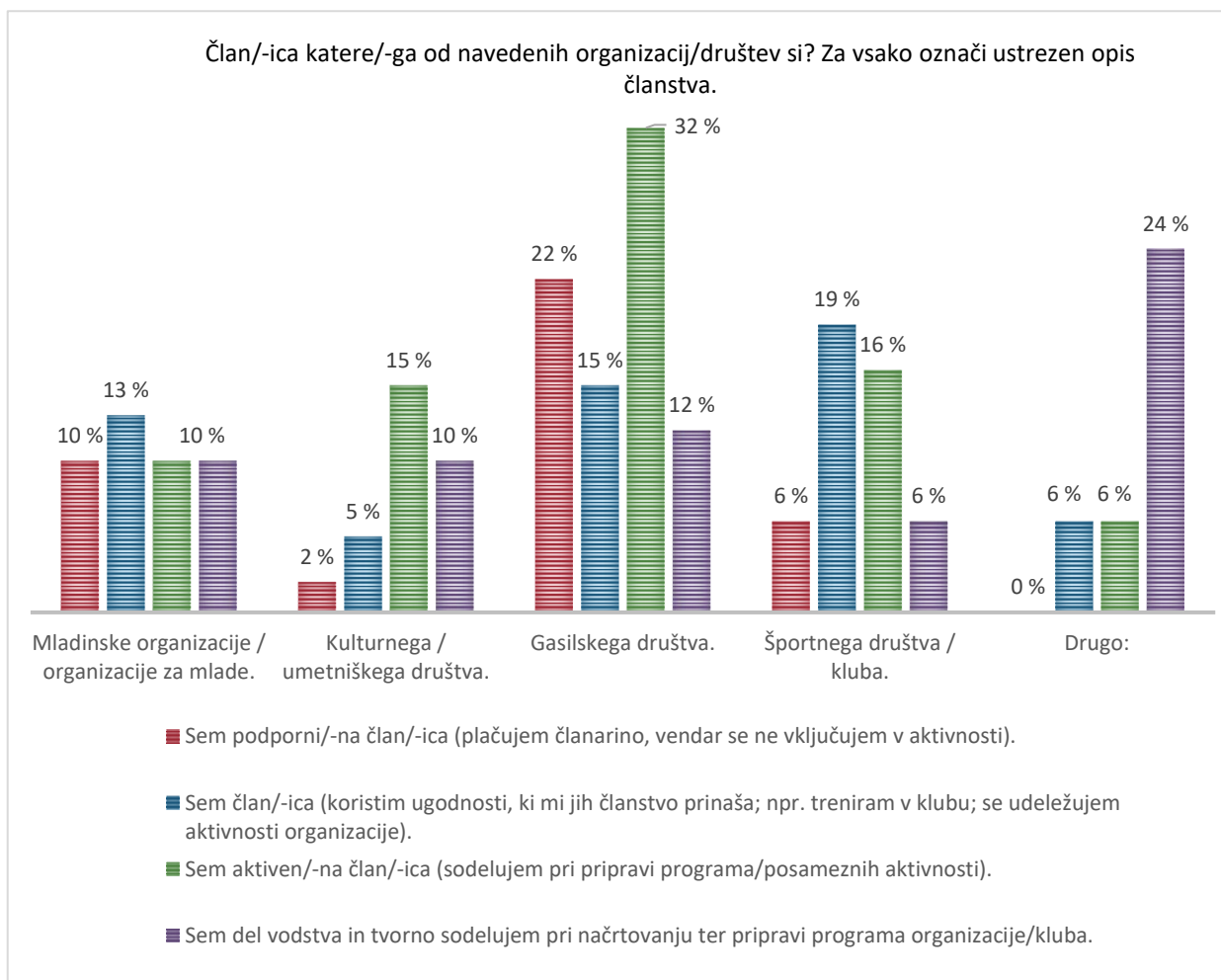

Vir: lasten

¹ Mladinska organizacija je avtonomno demokratično prostovoljno in samostojno združenje mladih, ki s svojim delovanjem omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

² Organizacija za mlade je pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga.

Grafikon 4: Članstvo v organizacijah po stopnji aktivnosti članstva

Vir: lasten

Ti mladi se najpogosteje združujejo v gasilska društva (81 %), športna društva (47 %) in mladinske organizacije (43 %). Z 32 % frekvenco sledijo kulturna oz. umetniška društva. 36 % anketiranih mladih pa je članov (tudi) drugih organizacij, med katerimi izpostavljajo turistična društva in zvezo mladinskih organizacij. Pod »drugo« so mladi navajali tudi krajevne skupnosti in oratorij.

Manjši delež mladih, ki so včlanjeni v posamezno organizacijo in/ali društvo, je del vodstvenega kadra, več pa je takih, ki so aktivni člani, kar pomeni, da sodelujejo tudi pri pripravi programa oz. posameznih aktivnosti.

Učinki aktivnega članstva v organizacijah na posameznika so predmet mnogih raziskav. Med drugim je bilo ugotovljeno, da se aktivni člani prostovoljnih organizacij naučijo samospoštovanja, razvijejo skupinsko identiteto ter se naučijo veščin obnašanja in recipročnosti. Predvsem zaradi te vzajemnosti, se naučijo lažjega osebnega komuniciranja, kar ustvarja pogoje za razvoj socialnega kapitala.³ Učinki aktivnega udejstvovanja v družbi pa so vidni tudi v družbi sami.

³ Dekker, Paul in Eric M. Uslaner. 2001. Social Capital and Participation in Everyday Life. NewYork: Routledge.

Na pomen aktivnega članstva v organizacijah med drugim opozarja Putman⁴, ki dokazuje, da je upad vključevanja v prostovoljne organizacije in prostovoljstva nasploh povezan z upadom zaupanja med prebivalci ter z upadom politične vključenosti.

Na vprašanje: »Zakaj nisi član nobene mladinske oz. druge organizacije?« je večina mladih odgovorila, da o tem niso nikoli razmišljali (37 %) oz. da nimajo časa (30 %). Nekaj pa je tudi takih (16 %), ki delovanja takih organizacij ne pozna in se jim (morda tudi zato) zdijo zaprte družbe, katerim se je težko pridružiti.

Grafikon 5: Razlogi za ne-članstvo v mladinskih in drugih organizacijah

Vir: lasten

Mladi v svoji občini večinoma ne pogrešajo nobene mladinske organizacije (73 %).

Grafikon 6: (Mladinske) organizacije, ki jih mladi pogrešajo

Vir: lasten

Med (mladinskimi) organizacijami, ki jih pogrešajo, pa najpogosteje navajajo:

- mladinski center oz. mladinski klub
- športno društvo
- mladinsko planinsko društvo
- društvo podeželske mladine
- folklorno društvo
- društvo tabornikov
- dramsko društvo
- plesno društvo
- kolesarski klub
- društvo ljubiteljev semiškega narečja
- sindikat mladih

4 Putman, Robert D. 2000. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster.

2.1 Mladinsko organiziranje – povzetek

Mladinsko organiziranje omogoča mladim pridobivanje znanj in kompetenc, ki jih bodo potrebovali tudi, ko odrastejo. Aktivno udejstvovanje v družbi nadalje pospešuje osebni in socialni razvoj mladih, jim pomaga pri vključevanju v družbo ter jim pomaga razumeti pomen družbeno odgovornega ravnanja.

Le 30 % mladih iz občine Semič, ki so odgovarjali na vprašalnik, je članov mladinskih oziroma drugih organizacij, pri čemer je velika večina vključenih v organizacije s sedežem v občini Semič. Ti mladi se najpogosteje združujejo v gasilska društva (81 %), športna društva (47 %) in mladinske organizacije (43 %). Z 32 % frekvenco sledijo kulturna oz. umetniška društva.

Manjši delež mladih, ki so včlanjeni v posamezno organizacijo in/ali društvo, je del vodstvenega kadra, več pa je takih, ki so aktivni člani, kar pomeni, da sodelujejo tudi pri pripravi programa oz. posameznih aktivnosti.

3. PROSTI ČAS

Prosti čas velja za čas, ko lahko mladi odkrivajo in razvijajo individualna zanimanja, osebno identiteto ter se z eksperimentiranjem preizkušajo v različnih socialnih vlogah. Številne empirične študije dokazujejo, da je aktivno preživljanje prostega časa povezano s pozitivnimi razvojnimi rezultati, npr. z boljšim šolskim uspehom, prilagodljivostjo, boljšim mentalnim zdravjem.⁵

Kvalitetno preživljanje prostega časa je torej ključno za razvoj mladih, zato nas je zanimalo, kako mladi iz občine Semič preživljajo svoj prosti čas:

Tabela 2: Pogosti načini preživljanja prostega časa mladih iz občine Semič

<i>Kako najraje preživljaš prosti čas (pri vsaki aktivnosti označi, kako pogosto se ji posvečaš)?</i>	<i>REDNO</i>	<i>VČASIH</i>	<i>NIKOLI</i>
S prijatelji/vrstniki.	69%	30%	1%
Sem športno aktiven/-na.	38%	58%	4%
Sem doma za računalnikom/telefonom ali gledam TV.	24%	66%	10%
Sem doma in se posvečam svojim konjičkom.	33%	59%	8%
Udeležujem se delavnic oz. dodatnih izobraževanj.	9%	52%	39%
Udeležujem se aktivnosti organizacije (mladinske ali druge organizacije, vaške organizacije/društva ...), katere član/-ica sem oz. pri kateri sodelujem.	33%	30%	37%
Udeležujem se kulturnih dogodkov (gledaliških, glasbenih idr. predstav oz. razstav ipd.).	14%	65%	21%
Udeležujem se športnih dogodkov oz. prireditev.	17%	62%	21%
Grem na koncert oz. žur.	29%	64%	7%
Drugo:	28%	22%	50%

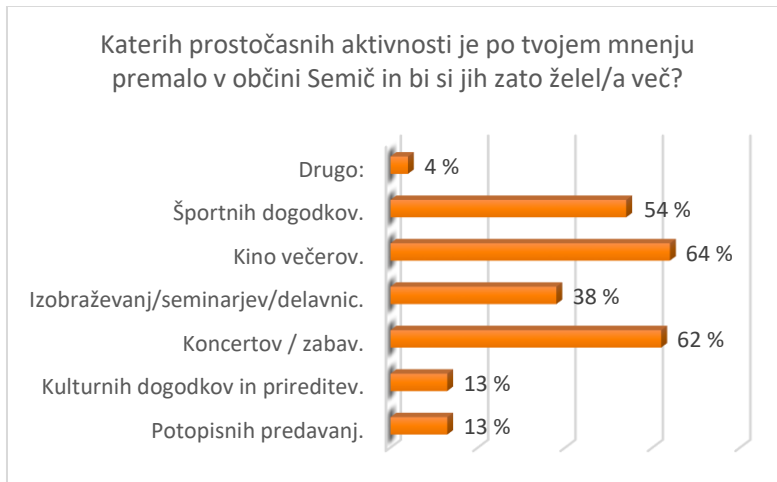
Vir: lasten

Največji delež mladih se v prostem času redno ali včasih druži s prijatelji oz. vrstniki (99 %), je športno aktivnih (96 %) in obiskuje koncerte in zabave (93 %). Mnogi mladi so redno tudi doma in se bodisi posvečajo svojim konjičkom bodisi preživljajo čas za računalnikom, telefonom ali pred televizijskimi zasloni. Pomemben delež mladih (39 %) navaja, da se nikdar ne udeležujejo delavnic oz. dodatnih izobraževanj.

⁵ Kuhar, M. (2007). Prosti čas mladih v 21. stoletju. Socialna pedagogika, 11, št. 4, 453-472.

Mladi ocenjujejo, da je v občini Semič premalo kino večerov, koncertov in zabav ter športnih dogodkov. Pričakovano si torej želijo še več aktivnosti, katerim se najraje posvečajo.

Grafikon 7: Prostočasne aktivnosti, ki jih mladi pogrešajo

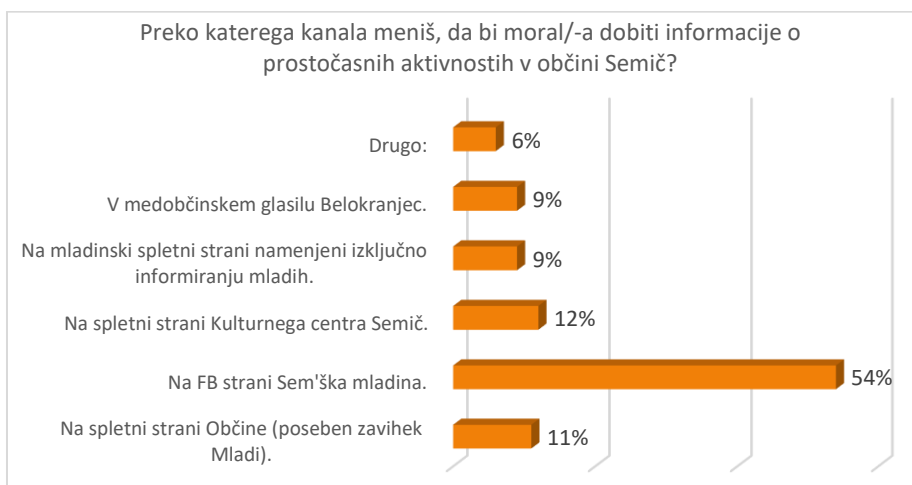
Vir: lasten

Pod »drugo« so mladi navajali, da je v občini premalo:

- plesnih dogodkov
- otroških prireditev in poletnega varstva otrok
- družabnih dogodkov (npr. večer družabnih iger)
- prostovoljstva
- dodatnih izobraževanj
- neformalnega druženja mladih

Kot najbolj primeren kanal za informiranje o prostočasnih aktivnosti je po mnenju mladih Facebook stran Sem'ška mladina (54 %). Opozoriti pa velja na opombe mladih, s katerimi so skoraj enoglasno izpostavili, da si želijo, da bi tovrstne aktivnosti oglaševali preko vseh naštetih kanalov.

Grafikon 8: Prostočasne aktivnosti, ki jih mladi pogrešajo

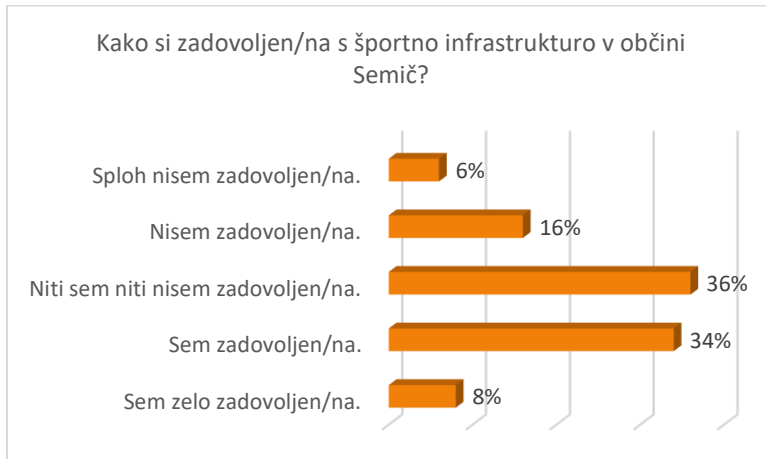
Vir: lasten

3.1 Športna infrastruktura

V nadaljevanju nas je zanimalo, kako so mladi zadovoljni s športno infrastrukturo v občini.

S slednjo je zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih 42 % anketiranih mladih. Svoje nezadovoljstvo pa izraža 22 % vseh vprašanih. Veliko je torej takih, ki svoje zadovoljstvo ne znajo oceniti oz. ga ocenjujejo z »niti sem niti nisem zadovoljen«.

Grafikon 9: Zadovoljstvo s športno infrastrukturo v občini

Vir: lasten

Na vprašanje »Katero športno infrastrukturo pogrešaš?« je večina mladih odgovorila, da pogreša infrastrukturo, namenjeno odbojki, in sicer izpostavljajo tako igrišče za odbojko na mivki kot odbojgarsko igrišče.

Ostala športna infrastruktura, ki jo mladi pogrešajo, je:

- bazen
- večji notranji fitness
- tekaška steza
- pump track poligon⁶
- boljše nogometno igrišče
- gozdne kolesarske poti
- plezalna stena
- adrenalinski park
- zunanji fitness

Na vprašanje: »Kaj še bi lahko Občina naredila za izboljšanje prostega časa mladih v tvoji občini?« so mladi podali naslednje predloge:

- več športnih dejavnosti in dogodkov (več aktivnosti na športnem poletju, vodene vadbe, odbojka na mivki) ter večja finančna pomoč slednjim;
- organizacija turnirjev v različnih športnih disciplinah po dostopni ceni;
- več dejavnosti za študente in dijake (med drugim tudi popusti za to ciljno publiko pri nakupu smučarskih kart, vstopnic za dogodke v kulturnem centru idr.);
- športna infrastruktura (igrišče za odbojko na mivki, ureditev drugih igrišč, fitness, skajtališče);

⁶ Gre za kolesarsko stezo, sestavljeno iz zaobljenih grbin, dolin in zavojev, ki so med seboj ritmično povezani v krožno celoto.

- boljši izkoristek učne poti in okoliških gozdov;
- kino večeri;
- tržnice;
- delavnice, seminarji, izobraževanja, krožki kot so: likovne delavnice, tečaji ličenja, šivanja, vinogradništvo, kmetijstvo, predstavitev poklicev, peka tort, varnost v gorah, kiparjenje,
- prostor za druženje mladih;
- dogodki za druženje mladih, med drugim redni vodeni izleti oz. dogodki, koncerti, družabne igre, pohodi po Beli krajini;
- vključevanje mladih v dogajanje v občini;
- finančna podpora društvom in organizacijam, ki bi se posvečali dejavnostim za aktivno preživljanje prostega časa mladih;
- zaposlitev ene mlajše osebe v Kulturnem centru Semič, katere naloga bi bila organizacija in koordinacija aktivnosti za mlade (izobraževanja, delavnice, kino večeri, športni dogodki, druženja...);
- vzpostavitev mladinskega kluba po vzoru Kluba Belokranjskih študentov, Črnomelj;
- športni park, ki vsebuje tekaško stezo, košarkarsko igrišče, igrišče za odbojko na mivki, igrišče za mini golf.

3.1 Prosti čas – povzetek

Aktivno preživljanje prostega časa mladih je povezano s pozitivnimi razvojnimi rezultati, kot so npr. boljši šolski uspeh, prilagodljivost in boljše mentalno zdravje.

Največji delež mladih iz občine Semič, ki so odgovarjali na vprašalnik, se v prostem času redno ali včasih druži s prijatelji oz. vrstniki (99 %), je športno aktivnih (96 %) in obiskuje koncerte in zabave (93 %). Pomemben delež mladih (39 %) navaja, da se nikdar ne udeležuje delavnic oz. dodatnih izobraževanj.

Mladi si želijo predvsem več kino večerov, koncertov in zabav ter športnih dogodkov – tistih aktivnosti torej, katerim se najraje posvečajo.

Informacije o prostočasnih aktivnosti si želijo prejemati preko različnih kanalov, pri čemer je največ mladih kot najprimernejši kanal za tovrstno obveščanje ocenilo Facebook stran Sem'ška mladina.

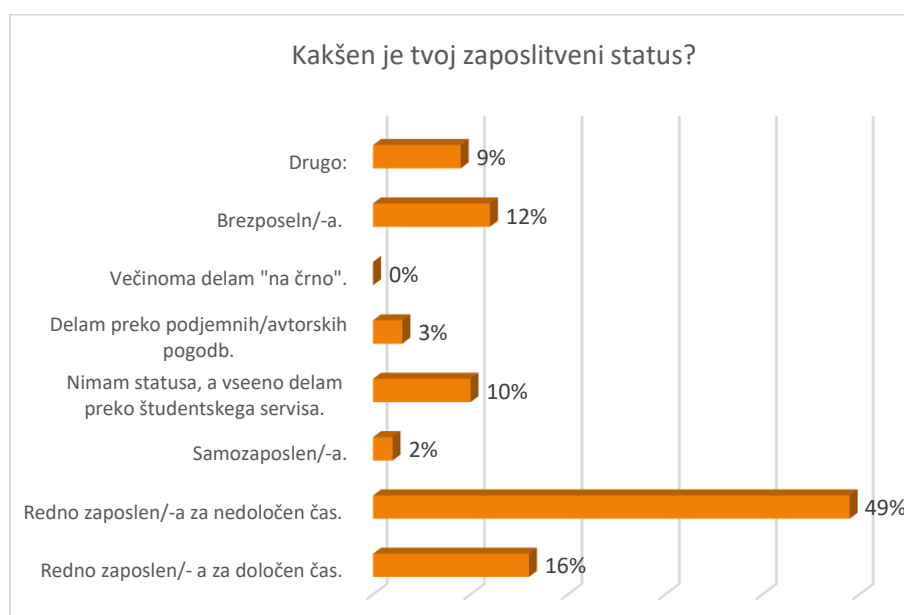
42 % mladih je s športno infrastrukturo v občini zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih, pri čemer mnogi pogrešajo infrastrukturo, namenjeno odbojki (igrišče za odbojko na mivki in odbojgarsko igrišče).

4. ZAPOSLOVANJE

Delovni potencial mladih je ob zaključku izobraževanja praviloma visok. Skupaj z visoko stopnjo prilagodljivosti, željo po delu in nadaljnemu učenju ter kreativnostjo in inovativnostjo, ki so značilni za mlade, tvori podlago za visoko učinkovitost mladih pri opravljanju svojega dela. Z delom se posameznik ne samo preživlja, ampak tudi uresničuje svoje potenciale, razvija svojo osebnost in družbeno odgovornost.

Večina anketiranih mladih, ki so že izstopili iz izobraževalnega sistema, je redno zaposlenih za določen (16 %) ali nedoločen čas (49 %).

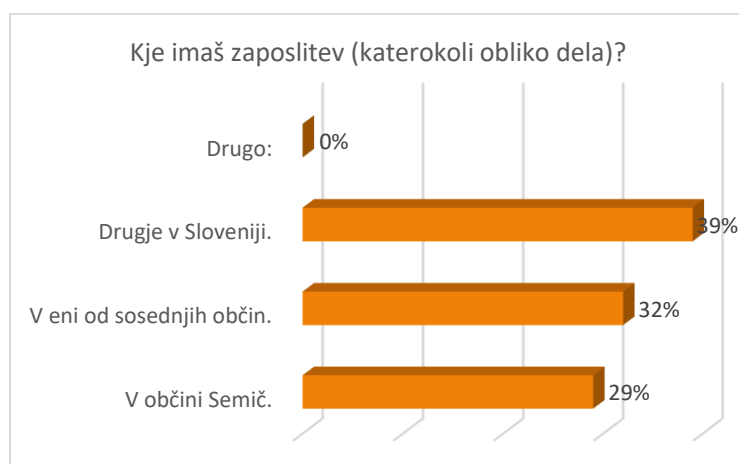
Grafikon 10: Zaposlitveni status anketirancev, ki so že izstopili iz izobraževalnega sistema

Vir: lasten

Prav tako večina mladih, ki opravljajo katerokoli obliko dela, slednje opravljajo v občini Semič (29 %) ali v eni od sosednjih občin (32 %). Velik delež (39 %) pa svoje delo opravlja drugje v Sloveniji.

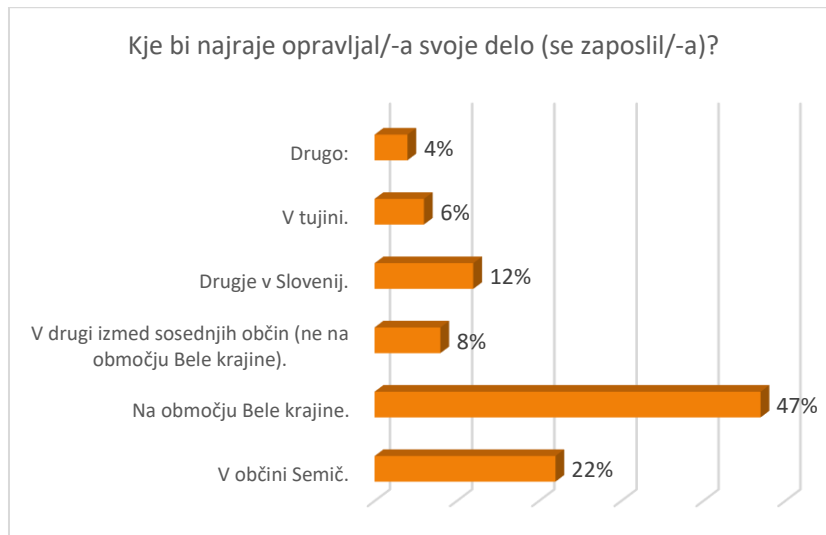
Grafikon 11: Zaposlitveni status anketirancev, ki so že izstopili iz izobraževalnega sistema

Vir: lasten

Pozitivno je dejstvo, da se večina mladih želi zaposliti oz. opravljati svojo dejavnost v svoji regiji, natančneje na območju Bele krajine (47 %) oz. v občini Semič (22 %). V tujino si želi le 6 % anketiranih mladih.

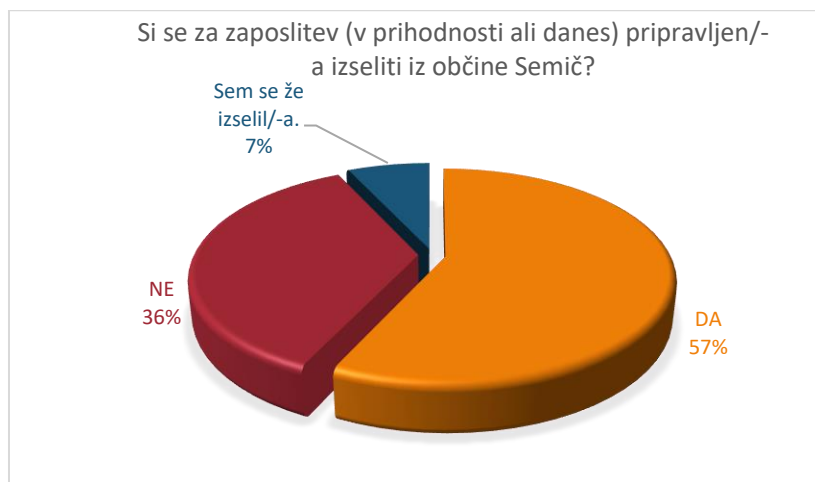
Grafikon 12: Kraj, kjer bi mladi najraje opravljali svoje delo

Vir: lasten

Pričakovano pa se je kljub temu večina mladih (57 %) pripravljena izseliti iz svoje občine, v kolikor bi to zahtevala njihova služba. 36 % pa se tudi zaradi zaposlitve iz občine ne bi izselila.

Grafikon 13: Pripravljenost izseliti se iz občine zaradi službe

Vir: lasten

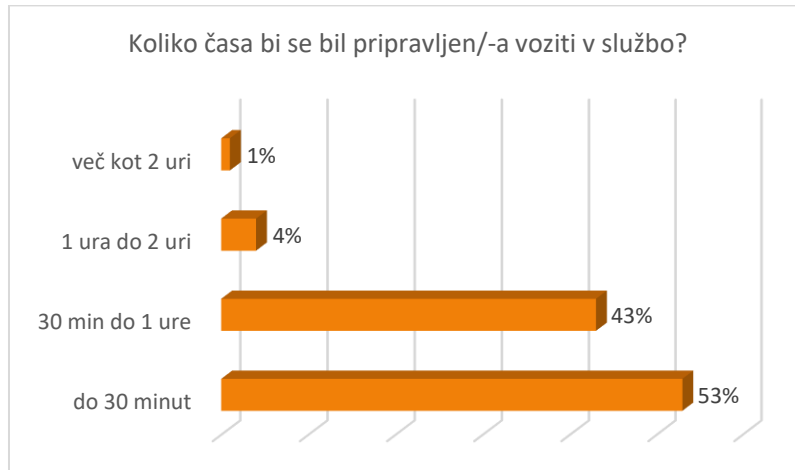
Mladi, ki se niso pripravljene izseliti iz svoje občine, so kot razloge med drugim navajali kakovostno življenje v občini in navezanost na domači kraj in ljudi. Razloge smo zbrali v nadaljevanju:

- »ker se v tem okolju dobro počutim oz. čutim pripadnost lokalnemu okolju«
- »ker je Bela krajina moj dom in jo želim izboljšati po svojih najboljših močeh«
- »ker imam tukaj družino in prijatelje«
- »ker uživam v vseh naravnih in družbenih pogojih, ki mi jih ponuja domači kraj«
- »ker me vožnja v službo v drugi kraj ne obremenjuje«
- »ker živim v lepi občini in mi je v svojem kraju lepo«

- »Semič je odličen kraj za ustvariti družino in vzgajati otroke, je varna občina, ima veliko naravnih danosti za preživljanje prostega časa ...«
- »ker imam tu že urejen prostor za bivanje«

Največ anketiranih mladih (53 %) se je pripravljeneh voziti v službo do 30 minut, 43 % pa tudi od 30 minut do 1 ure. Do dveh ur pa bi se v službo vozilo 4 % vprašanih.

Grafikon 14: Sprejemljiv čas za pot v službo

Vir: lasten

Kot dokazujejo mnoge raziskave, so mladi pri iskanju zaposlitve fleksibilni. Običajno predstavlja fleksibilnost prednost pri iskanju zaposlitve.

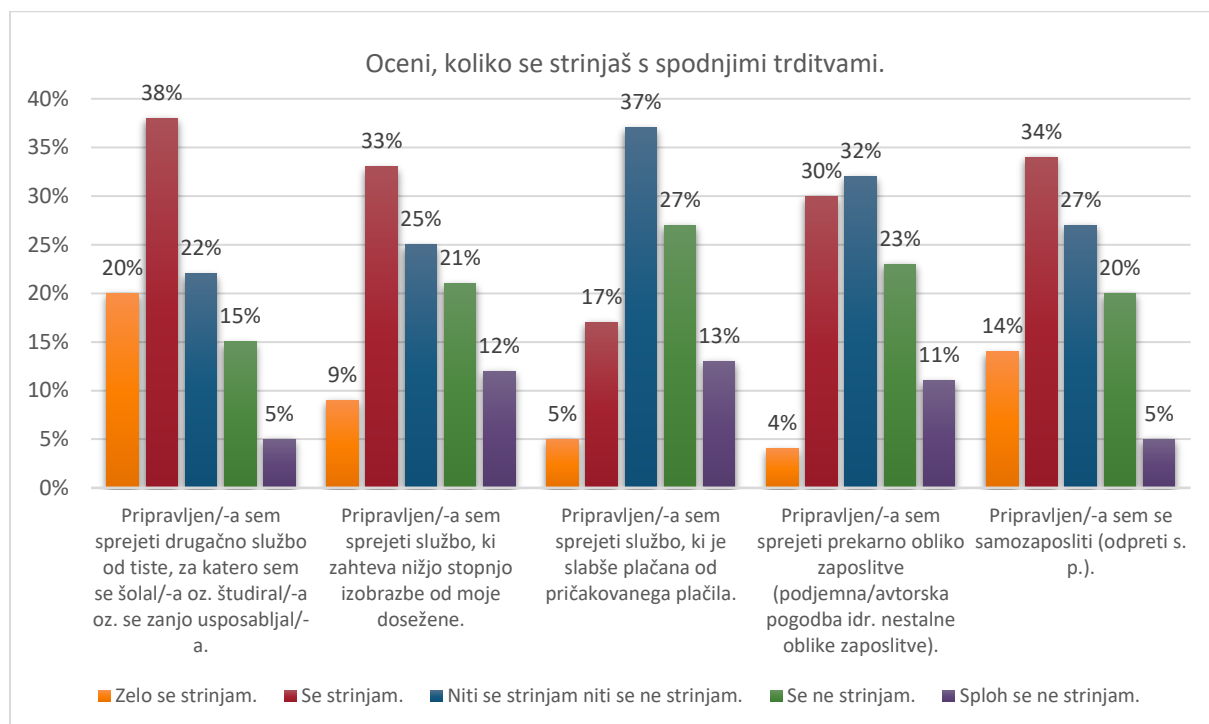
58 % anketiranih mladih je pripravljeneh sprejeti drugačno službo od tiste, za katero so se šolali oz. so se usposabljali, 20 % pa tega ni pripravljeneh storiti.

41 % vprašanih je tudi pripravljeneh sprejeti službo, ki zahteva nižjo stopnjo izobrazbe, medtem ko 33 % tega kompromisa ni pripravljeneh sprejeti.

Za opravljeno delo mladi pričakujejo primerno plačilo, zato je odstotek tistih, ki bi sprejeli slabše plačano službo relativno nizek (22 %). Sprejemanje prekarnih oblik dela pa deli mlade: dobra tretjina (34 %) mladih namreč bi, tretjina mladih pa ne bi sprejela take oblike zaposlitve. Slaba tretjina (32 %) ostaja pri tem vprašanju neodločena.

Skoraj polovica mladih (48 %) se je pripravljena samozaposeliti, 25 % mladih pa se s samozaposlitvijo ne spogleduje.

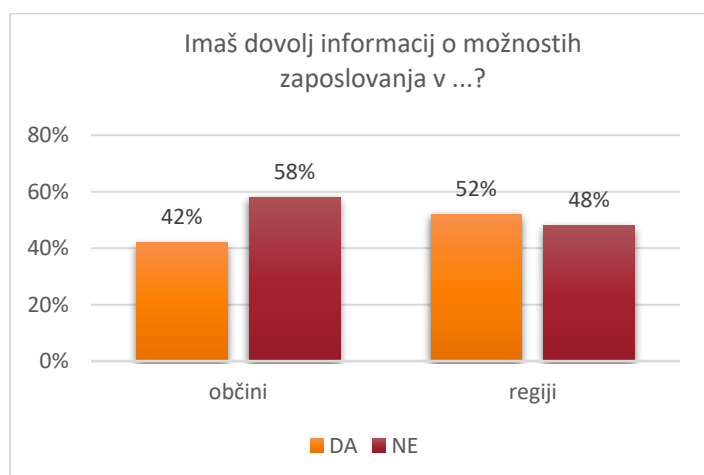
Grafikon 15: Pripravljenost izseliti se iz občine zaradi službe

Vir: lasten

Na področju pridobivanja informacij o možnosti zaposlovanja v občini oz. regiji so si mladi precej neenotni. Na področju občine jih kar 58 % meni, da nimajo dovolj informacij, na območju regije pa je takih 48 % mladih.

Grafikon 16: Razpolaganje z informacijami o možnosti zaposlovanja

Vir: lasten

Mladi predlagajo naslednje ukrepe Občine, ki bi jim po njihovem mnenju olajšali pot do zaposlitve:

- redno in ažurno obveščanje o prostih delovnih mestih na oglasnih deskah in na spletu: Facebook strani Sem'ška mladina, spletni strani kulturnega centra;
- dodatni zavihek na spletni strani Občine Semič, kjer bi bili zbrani razpisi za zaposlitve vseh podjetij v občin;

- zaposlovanje domačinov in ne tujcev;
- primerno plačilo za opravljeno delo;
- dodatki za mlade, katerih namen bi bil ohranjanje mladih v lokalnem okolju;
- organizacija izobraževanj na temo iskanja zaposlitve in razvoja kariere;
- organizacija zaposlitvenih sejmov/podjetniških tržnic z možnostjo povezovanja z delodajalci (hitri razgovori);
- dan odprtih vrat lokalnih podjetij;
- uvedba izobraževalnih modulov, ki bi dijake že v srednji šoli usposobili za učinkovito iskanje delovnega mesta;
- razvoj/podpora gospodarstvu, ki prinašajo nova delovna mesta;
- zvišanje življenjskega standarda prebivalcev;
- kakovostne prakse in deljenje izkušenj;
- podpora podjetjem, ki zaposlujejo visoko izobražen kader;
- ustanovitev zavoda za pomoč mladim;
- kadrovske štipendije;
- več stalnih delovnih mest;
- usposabljanje mladih na delovnem mestu.

4.1 Mladi in podjetništvo

Na vprašanje: »Te zanima podjetništvo?« je 41 % mladih odgovorilo z »da«. Kar 77 % mladih, ki jih podjetništvo zanima, pa tudi meni, da je Semič podjetništvu prijazno okolje.

Grafikon 17: Zanimanje za podjetništvo

Vir: lasten

Grafikon 18: Ocena prijaznosti okolja do podjetništva

Vir: lasten

Ne preseneča torej podatek, da kar 63 % mladih bi ustanovilo podjetje v občini Semič.

Grafikon 19: Želja po ustanovitvi podjetja v občini

Vir: lasten

Nabor podjetij, ki bi jih ustanovili, je pester:

- kmetijska dejavnost, ki vključuje tudi zbirni center pridelkov in svetovanje o pridelavi hrane
- frizerski salon
- kozmetični salon
- turistična dejavnost
- kovinarstvo
- strojništvo
- proizvodnja
- fizioterapija
- računovodski servis
- gradbeništvo, gradbeno-strojna dejavnost
- gostinstvo
- prevoznništvo
- avtomehanik, avto ličarstvo, predelava vozil
- marketing, promocija
- fotografija in film
- računalništvo, servisna dejavnost
- strojogradnja
- visoko tehnološka dejavnost
- lesna industrija
- avtomatizacija proizvodnje, 3D načrtovanje
- kovinostrugarstvo
- organizacija dogodkov

Izmed ukrepov, ki jih Občina Semič zagotavlja za razvoj podjetništva, je med mladimi najbolj poznan Podjetniški inkubator Bele krajine. 30 % mladih pozna tudi ukrep oprostitev komunalnega prispevka za podjetja ter ukrep, ki nudi ugodne pogoje za nakup zemljišča v industrijski coni, 28 % pa subvencije za samozaposlovanje.

34 % mladih navaja, da ne pozna nobenega od naštetih ukrepov.

Grafikon 20: Poznavanje ukrepov za razvoj podjetništva

Vir: lasten

Na vprašanje: »Kaj bi tvojemu mnenju lahko Občina storila za spodbuditi razvoj podjetništva v občini?« so mladi podali naslednje predloge.

Finančna podpora

- finančna pomoč in olajšave (poseben razpis za mlade podjetnike, nepovratna sredstva za odprtje podjetja)
- oprostitev davkov mladim podjetjem (prvih 5 let poslovanja)
- subvencionirani stroški poslovanja za prvi 2 leti

Infrastrukturna podpora

- prostori za mlade podjetnike
- podjetniški in start-up inkubator
- co-working prostor
- širitev industrijske cone
- komunalno opremljene parcele v industrijski coni
- izgradnja proizvodnih prostorov za prodajo oz. najem pod ugodnimi pogoji
- možnost postavitve večjega objekta (od 200 kvadratov) na podeželju
- večja pomoč za začetnike pri postavitvi podjetja oz. pri gradbenih projektih
- možnost najema prostorov v lasti Občine ali subvencija najemnine

Birokracija

- hitrejši proces za zamenjavo namembnosti zemljišča: iz kmetijskega zemljišča v gradbeno parcelo
- hitrejša ureditev dokumentacij in dovoljenj
- razvoj infrastrukture
- tretja razvojna os
- obvoznica
- zagotovitev prostorov za manjša podjetja

- več pozornosti razvoju manjših podjetij na področju Bele krajine

Krepitev znanja

- medpodjetniška predavanja, svetovanja in predstavitev podjetništva mladim (osnovna šola)
- mladim s pomočjo njihovih hobijev približati podjetništvo oz. razvijati podjetniško miselnost med mladimi
- vzpostavitev centra za mlade z mentorji iz lokalnih podjetij
- krepitev informiranosti podjetij (predvsem v fazi zagona)

Drugo

- izbor domačih/lokalnih podjetij na razpisih Občine
- aktivnosti za povezovanje podjetnikov (delavnice idr. dogodki)
- pomoč pri oglaševanju oz. širjenju prepoznavnosti podjetja s povezovanjem Občine z lokalnimi podjetji
- mini sejmi, kot je na primer sejem drobnice, le da je namenjen turističnim ponudnikom s spremljajočim gastronomskim programom
- zagotovitev ugodnega okolja za delovanje podjetja

4.2 Zaposlovanje in podjetništvo – povzetek

Z delom se posameznik ne samo preživlja, ampak tudi uresničuje svoje potenciale, razvija svojo osebnost in družbeno odgovornost.

Večina anketiranih mladih se želi zaposliti oz. opravljati svojo dejavnost v svoji regiji, natančneje na območju Bele krajine (47 %) oz. v občini Semič (22 %).

57 % mladih se je pripravljene izseliti iz svoje občine, v kolikor bi to zahtevala njihova služba. Sprejemljiv čas vožnje v službo je za večino anketiranih mladih (53 %) do 30 minut, za 43 % pa tudi od 30 minut do 1 ure.

41 % anketiranih mladih zanima podjetništvo, kar 77 % le-teh pa tudi meni, da je Semič podjetništvu prijazno okolje. Kar 63 % mladih bi v občini Semič tudi ustanovilo podjetje.

5. STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Reševanje stanovanjske problematike je poleg zaposlitve ključen korak mladih na poti do samostojnosti. Urejene stanovanjske razmere sodijo med najkompleksnejše osnovne potrebe posameznika, ki močno vplivajo na kakovost življenja, zato je reševanje stanovanjskega vprašanja ključno.

Kako pereča je ta problematika med mladimi v občini Semič, smo preverili z vprašalnikom.

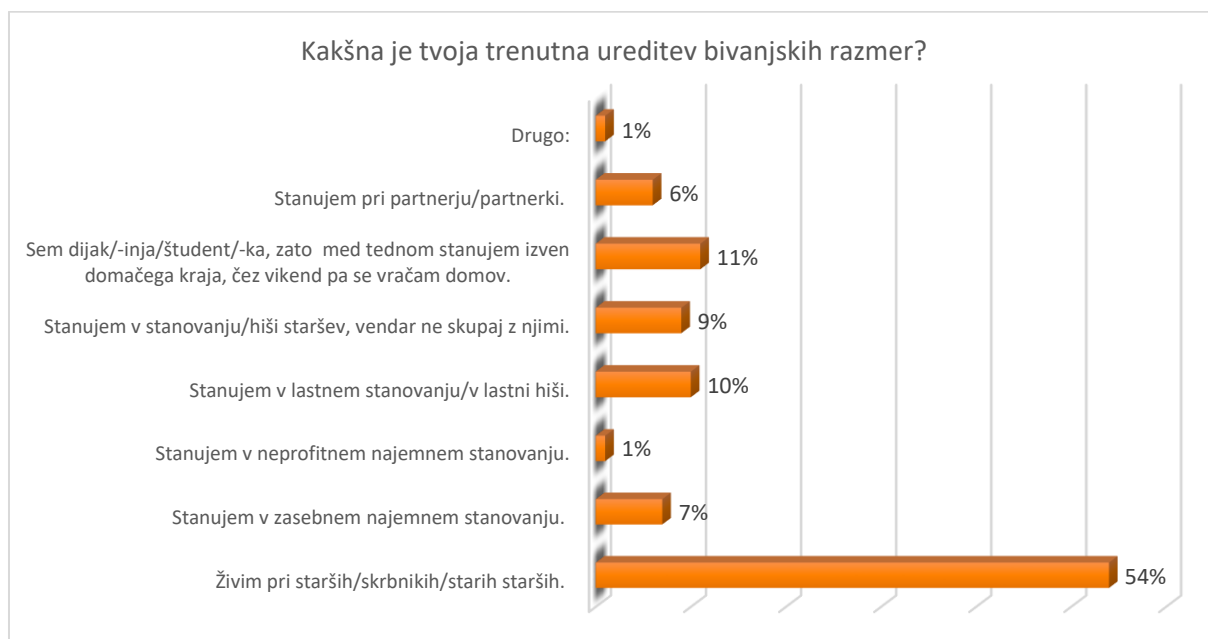
Večina mladih navaja, da ima rešeno stanovanjsko vprašanje (72 %), pri čemer pa večina anketiranih mladih živi še pri starših oziroma skrbnikih (54 %). 11 % je dijakov oz. študentov, ki med tednom bivajo izven domačega kraja. 10 % jih stanuje v lastnem stanovanju oz. hiši, 9 % pa v stanovanju oz. hiši staršev, vendar brez staršev. 7 % vprašanih stanuje v zasebnem najemnem stanovanju, 6 % pa jih stanuje pri partnerju.

Grafikon 21: Urejenost bivanjskih razmer mladih

Vir: lasten

Grafikon 22: Oblika urejenosti stanovanjskih razmer

Vir: lasten

Pri urejanju stanovanjskega vprašanja se mladi najpogosteje srečujejo s pomanjkanjem finančnih sredstev. 17 % jih navaja, da si želijo lastno in ne najemniško stanovanje, 13 % pa navaja pomanjkanje dostopnih stanovanj.

Pod »drugo« navajajo tudi pomanjkanje zazidljivih parcel in visoke cene stanovanj.

Grafikon 23: Ovire pri reševanju stanovanjskega vprašanja

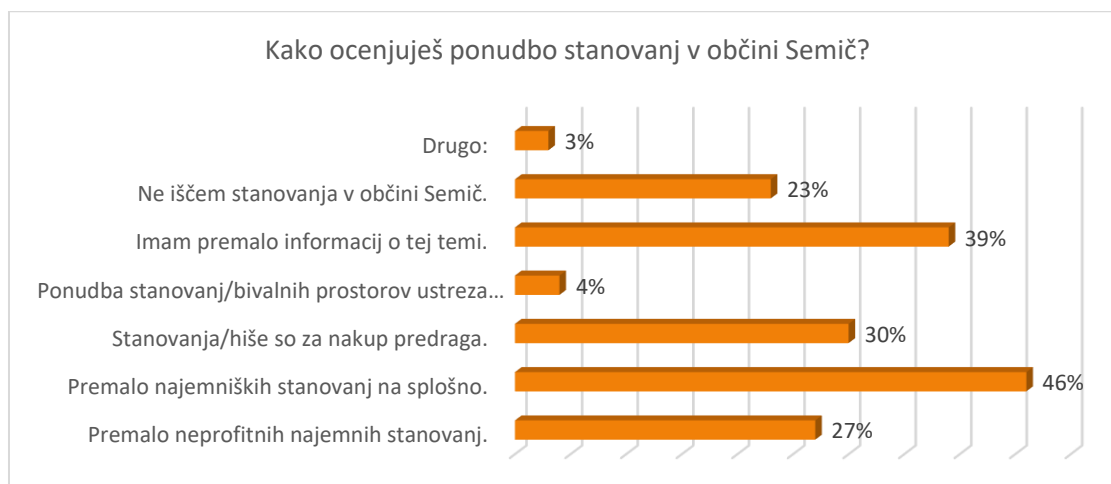
Vir: lasten

Visok delež (46 %) vprašanih izpostavlja, da v občini Semič primanjkuje najemniških stanovanj, 27 % pa jih navaja, da je v občini Semič tudi premalo neprofitnih najemniških stanovanj. 30 % mladih meni, da so bivanjske enote predrage za nakup. Le 4 % mladih je zadovoljnih s ponudbo stanovanj v občini oz. verjamejo, da ponudba stanovanj ustreza potrebam prebivalstva.

39 % mladih izpostavlja, da na to temo nimajo dovolj informacij. Podatek je pričakovan, saj je na vprašalnik odgovorilo tudi mnogo mladih, ki se z reševanjem stanovanjskega vprašanja (še) ne srečujejo.

Kot »drugo« mladi izpostavljajo, da: »Ni obstoječega – novega naselja, ki bi bil primeren za mlade.« Nekateri izpostavljajo tudi visoke najemnine.

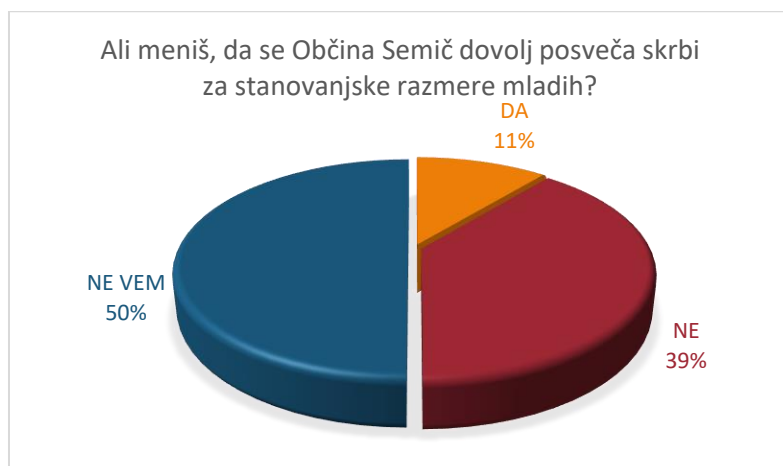
Grafikon 24: Ocena ponudbe stanovanj v občini

Vir: lasten

Čeprav kar polovica anketirancev ne zna oceniti, ali se Občina Semič dovolj posveča skrbi za urejanje stanovanjskih razmer mladih, jih le 11 % ocenjuje, da Občina tej temi posveča dovolj pozornosti.

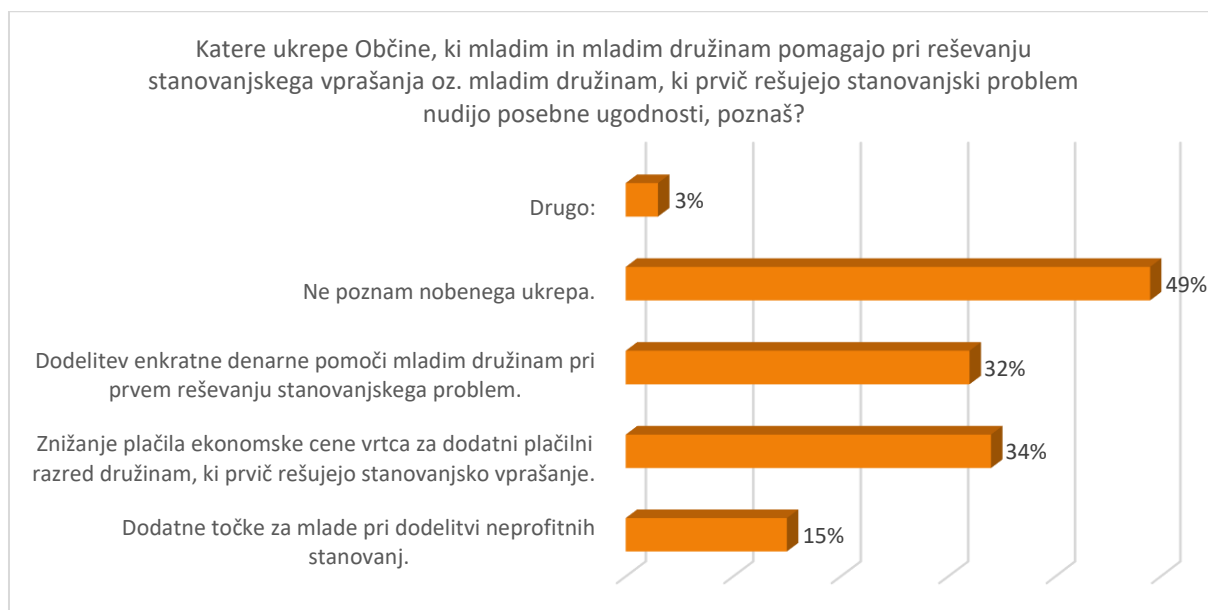
Grafikon 25: Ocena ustreznosti posvečanja stanovanjski problematiki mladih

Vir: lasten

Kljub temu, da mnogi anketiranci ne poznajo ukrepov Občine ali države, ki mladim in mladim družinam pomagajo pri reševanju stanovanjskega vprašanja, mladi z več kot 30 % frekvenco prepoznajo ukrepa, s katerima Občina a) zniža plačilo ekonomske cene vrta za dodatni plačilni razred družinam, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje in b) dodeljuje enkratno denarno pomoč mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja.

Grafikon 26: Ocena ustreznosti posvečanja stanovanjski problematiki mladih

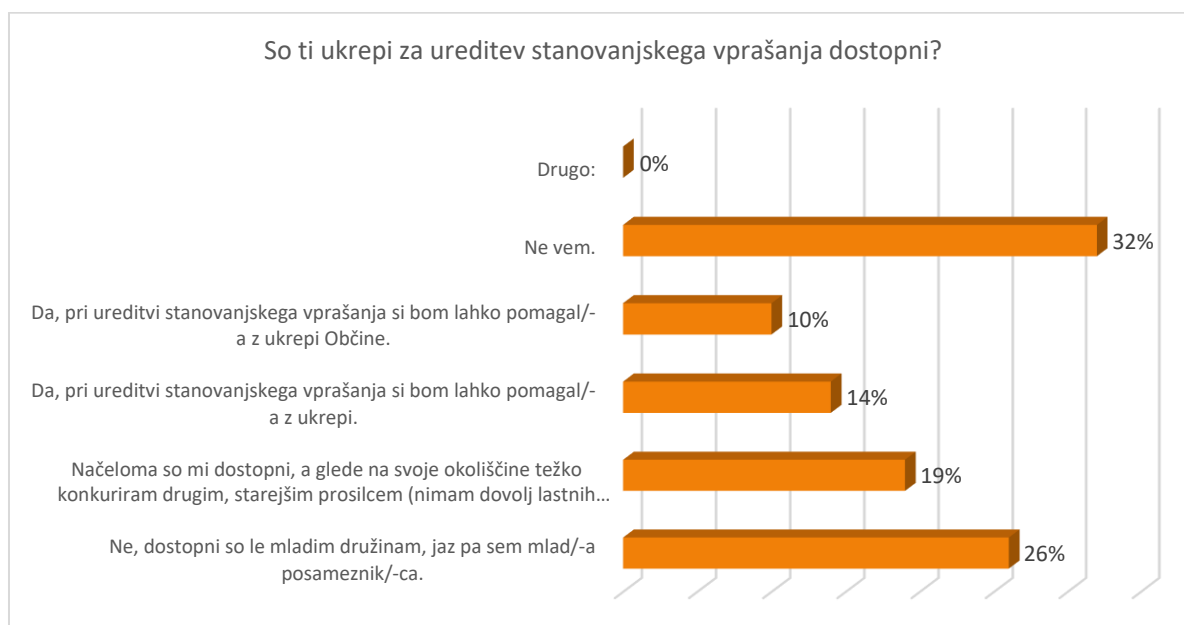

Vir: lasten

Pri tem vprašani izpostavljajo, da pomoč potrebujejo tudi mladi, ne le mlade družine. Želijo pa si tudi hitre spremembe namembnosti zemljišč in manjše stroške pri urejanju dokumentacije. Nenazadnje pa predlagajo tudi izgradnjo novega stanovanjskega bloka, ki bi bil namenjen predvsem mladim in mladim družinam.

Mladi večinoma ne vejo, ali so jim obstoječi ukrepi dostopni. Mnenja preostalih pa so si deljena: 26 % jih ocenjuje, da jim ukrepi niso dostopni, saj so namenjeni le mladim družinam, 24 % pa da si bodo s temi ukrepi lahko pomagali.

Grafikon 27: Dostopnost ukrepov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih

Vir: lasten

Predlogi mladih

Na vprašanje: »Kaj bi po tvojem mnenju Občina Semič na področju stanovanjske politike lahko spremenila oz. kaj bi ti olajšalo pot do stanovanja?« so mladi podali naslednje predloge:

Infrastruktura

- gradnja novih cenovno dostopnih stanovanjskih blokov (predlog lokacije: med staro telovadnico in kotlovnico)
- ugodni pogoji za najem/nakup stanovanja tudi za mlade pare brez otrok
- zidanice oz. stanovanjski objekti po Semiški gori ponuditi mladim
- več zazidljivih parcel
- ureditev občinskih stanovanj, ki se jih nato nameni mladim
- ureditev gradbenih zemljišč, ki bi jih občina prodajala po dostopni ceni

Finančna podpora

- finančna pomoč in subvencije za mlade in mlade družine
- pomoč Občine pri začetnem kapitalu
- nižji stroški najemnine
- enkratna denarna pomoč za ureditev stanovanja v občini
- oprostitev plačila komunalnega prispevka
- spodbuda pri nakupu praznih stanovanjskih hiš v občini

Informiranje

- boljše informiranje
- vzpostavitev spletnega portala za reševanje prvega stanovanjskega vprašanja, ki zajema ponudbo in povpraševanje po najemnih stanovanjih v občini, obrazce in opisane vse postopke za pridobitev subvencij, obveščanje o novostih idr.

Drugo

- hitrejša sprememba namembnosti parcel
- prenova prostorskega načrta

5.1 Stanovanjska problematika– povzetek

Urejene stanovanjske razmere sodijo med najkompleksnejše osnovne potrebe posameznika, ki močno vplivajo na kakovost življenja, zato je reševanje stanovanjskega vprašanja ključno.

Težave, s katerimi se mladi srečujejo pri reševanju stanovanjskega vprašanja, so pogosto pomanjkanje financ. Ob tem visok delež (46 %) vprašanih izpostavlja, da v občini Semič primanjkuje najemniških stanovanj, 27 % pa jih navaja, da je v občini Semič tudi premalo neprofitnih najemniških stanovanj. 30 % mladih meni, da so bivanjske enote predrage za nakup.

Mnogi anketiranci ne poznajo ukrepov Občine ali države, ki mladim in mladim družinam pomagajo pri reševanju stanovanjskega vprašanja. Z več kot 30 % frekvenco pa mladi prepoznajo predvsem dva ukrepa Občine: znižanje plačila ekonomske cene vrtca za dodatni plačilni razred družinam, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje in enkratno denarno pomoč mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja.

Pri tem mladi izpostavljajo, da pomoč potrebujejo tudi mladi, ne le mlade družine. Želijo pa si tudi hitre spremembe namembnosti zemljišč in manjše stroške pri urejanju dokumentacije. Nenazadnje pa predlagajo tudi izgradnjo novega stanovanjskega bloka, ki bi bil namenjen predvsem mladim in mladim družinam.

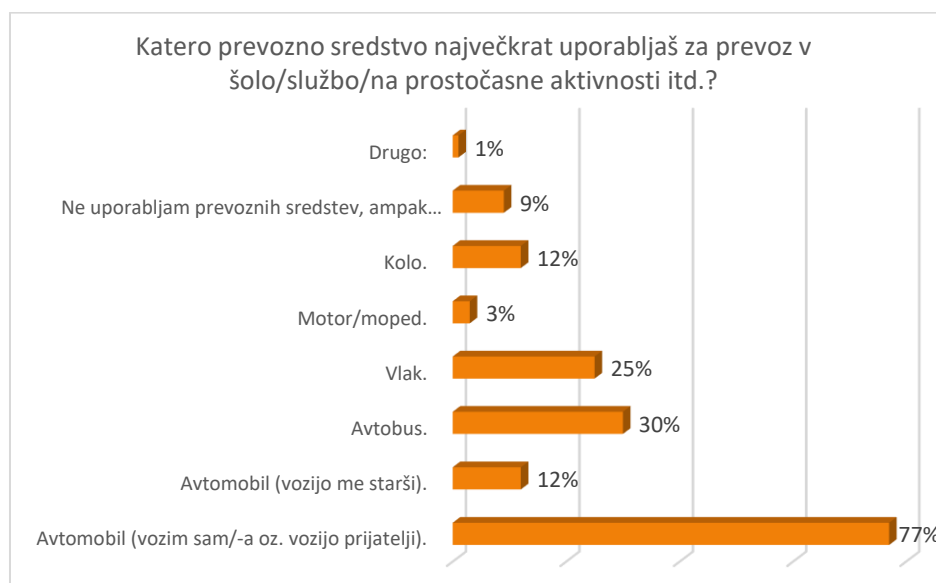
6. MOBILNOST IN MEDNARODNA MOBILNOST

Ko povezujemo pojma »mladi« in »mobilnost«, največkrat pomislimo na mednarodno mobilnost mladih: torej o priložnostih, ki jih imajo mladi, da obišejo druge države, spoznajo njihove kulture, običaje in načine dela.

Zanemariti pa ne gre niti mobilnosti, ki predstavlja možnost mladega človeka, da v svojem kraju, regiji ali državi iz točke A doseže točko B. Tovrstna mobilnost namreč mladim med drugim omogoča, da se aktivnejše udeležujejo v družbi in so bolj samostojni pri načrtovanju svojega prostega časa.

Mladi se za prevoz na različne aktivnosti najpogosteje poslužujejo avtomobila, v določenih primerih pa tudi avtobusa (30 %) ali vlaka (25 %).

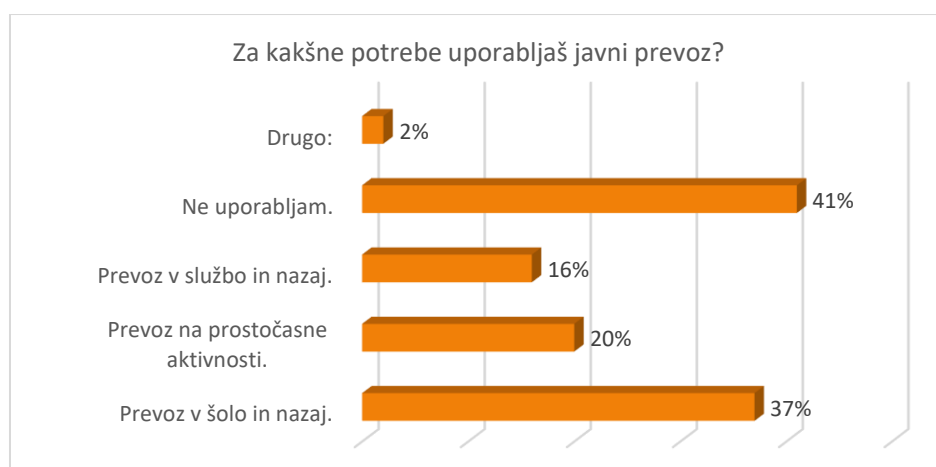
Grafikon 28: Dostopnost ukrepov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih

Vir: lasten

Tisti, ki uporabljajo javni prevoz, ga najpogosteje potrebujejo predvsem za prevoz v šolo in nazaj (37 %), za obisk prostočasnih aktivnosti (20 %) ali za prevoz v službo (16 %).

Grafikon 29: Dostopnost ukrepov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih

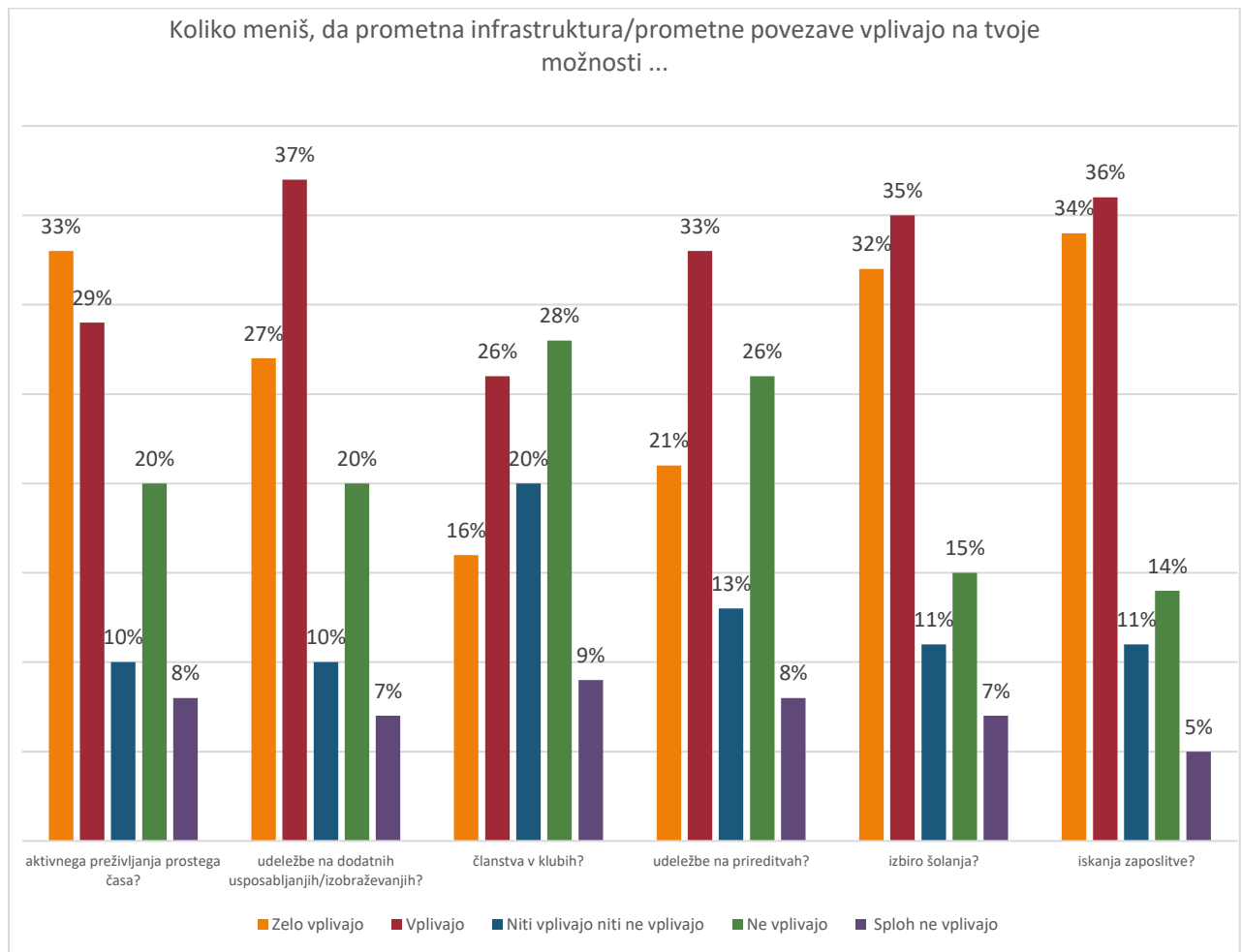

Vir: lasten

Mladi ocenjujejo, da prometna infrastruktura večji meri vpliva na vse spodaj naštetih segmente njihovega življenja, in sicer:

- iskanja zaposlitve
- izbiro šolanja
- udeležbe na dodatnih usposabljanjih/izobraževanjih?
- aktivnega preživljanja prostega časa
- udeležbe na prireditvah

Grafikon 30: Vpliv prometne infrastrukture in povezave na posamezne možnosti posameznika

Vir: lasten

Mladi iz občine Semič kolo le redko uporabljajo kot prevozno sredstvo, ob tem pa večina (61 %) izpostavlja, da za kolesarje ni dobro poskrbljeno.

Grafikon 31: Ocena ustreznosti kolesarske infrastrukture

Vir: lasten

Predlogi za izboljšanje mobilnosti mladih v občini in izven nje:

Prometna infrastruktura

- boljša prometna infrastruktura (ceste)
- ureditev kolesarskih poti (gozdne kolesarske poti, izgradnja kolesarske poti ob prometnih cestah)
- asfaltiranje ceste Gradnik – Stranska vas
- prenova asfaltiranih cest
- ureditev pločnikov (tudi v okolici Semiča za sprehajanje in rekreacijo)
- širjenje ceste v Semiški gori
- izgradnja 3. razvojne osi
- ureditev poletnega turizma na Gačah: kolesarske poti, pohodništvo, bob steza
- večja prizadevanja za boljšo prometno in železniško infrastrukturo
- predor prek Gorjancev

Storitve

- boljši javni prevoz (več lokalnih avtobusnih povezav, direktna povezava z Ljubljano, redni in urejeni vozni red avtobusov, vlakov)
- vzpostavitev car-sharing sistema
- manjši električni avtobusi
- boljša obveščenost o urnikih avtobusov in avtobusnih linijah
- urejen prevoz do železniške postaje
- uvedba medobčinskega avtobusnega prevoza čez cel dan
- ureditev javnega prevoza, predvsem pred 6. uro
- uvedba taksi storitve
- ureditev javnega prevoza po celotni Beli krajini (po vzoru »trole«)

Drugo

- sofinanciranje mladih športnikov in kulturnikov, ki za potrebe delovanja morajo dnevno migrirati v sosednje občine ali v Novo mesto, ker v domači občini nimajo možnosti udeleževanja na posameznih področjih

6.1 Mednarodna mobilnost – izmenjave

Mednarodna mobilnost predstavlja za mlade priložnost, da spoznavajo različne obraze Evrope in sveta. Hkrati je mednarodna mobilnost mladih eden od najučinkovitejših načinov za krepitev neodvisnosti, odgovornosti, možnosti za učenje in aktivnega državljanstva mladih. Mednarodna mobilnost prispeva k širitvi posameznikovega obzorja, spodbuja ustvarjalnost in razvija potrebne sposobnosti sodelovanja v večkulturni družbi. Mobilnost za namene izobraževanja (formalnega in priložnostnega), delo in prostovoljstvo so najpogostejše oblike mobilnosti in imajo največji vpliv na življenje mladih.

Le 16 % vprašanih je že bilo na mednarodni izmenjavi. Največ se jih je take izmenjave udeležilo preko srednje šole oz. fakultete, večina se je poslužila programu Erasmus+. Večina mladih (58 %) si take izkušnje tudi želi oz. si želi (še) več priložnosti za mednarodno mobilnost.

Grafikon 32: Izkušnje z mednarodno izmenjavo

Vir: lasten

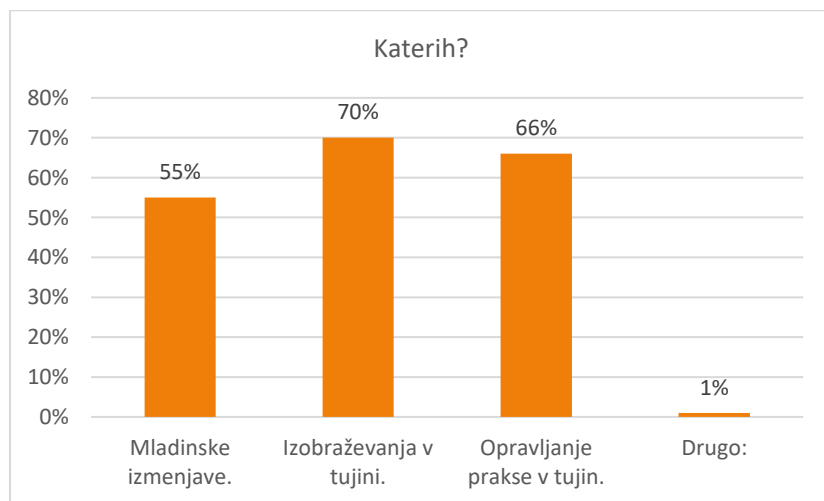
Grafikon 33: Želja po več možnosti za mednarodno izmenjavo

Vir: lasten

V okviru priložnosti, ki se ponujajo v tujini, si mladi najbolj želijo izobraževanja in opravljanja prakse v tujini. Visok odstotek (55 %) pa si želi tudi več mladinskih izmenjav.

Grafikon 34: Vrste izmenjav, ki si jih želijo mladi

Vir: lasten

6.2 Mobilnost in mednarodna mobilnost mladih – povzetek

Mladi se za prevoz na različne aktivnosti najpogosteje poslužujejo avtomobila, medtem ko se avtobusa ali vlaka poslužujejo v manjši meri. Kolo kot prevozno sredstvo le redko uporabljajo, pri čemer večina (61 %) izpostavlja, da za kolesarje ni dobro poskrbljeno.

Mednarodnih izmenjav, ki predstavljajo za mlade priložnost, da spoznavajo različne obraze Evrope in sveta, se je udeležilo le 16 % vprašanih, in sicer predvsem preko srednje šole oz. fakultete. Večina mladih (58 %) si take izkušnje želi oz. si želi (še) več priložnosti za mednarodno mobilnost.

V okviru priložnosti, ki se ponujajo v tujini, si mladi najbolj želijo izobraževanja in opravljanja prakse v tujini. Visok odstotek (55 %) pa si želi tudi več mladinskih izmenjav.

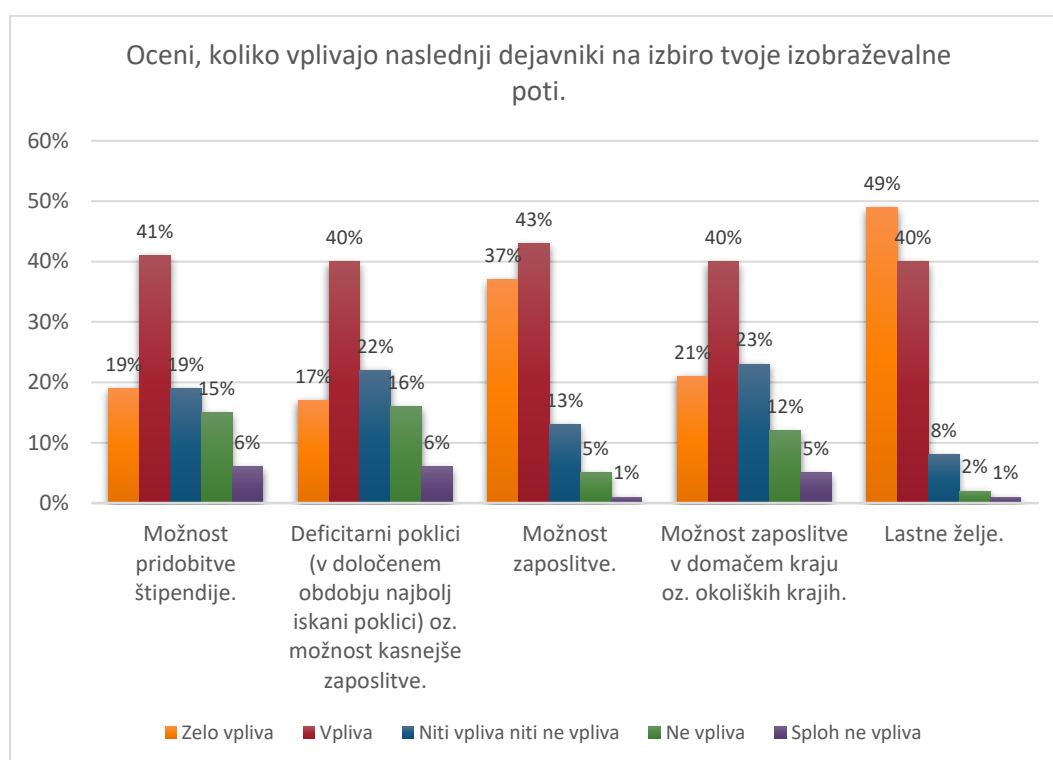
7. IZOBRAŽEVANJE

V življenju mladih imata tako formalno⁷ kot neformalno⁸ izobraževanje pomembno vlogo. V obdobju mladosti posameznik pridobiva znanja in kompetence, ki jih bo potreboval v obdobju odraslosti in pri opravljanju svojega poklica.

Zanimalo nas je, v kolikšni meri izbrani dejavniki vplivajo na posameznikovo izbiro izobraževalne poti. Na posameznikovo izbiro izobraževalne poti v največji meri vplivajo lastne želje (89 %) in možnost zaposlitve (80 %).

Za večino mladih (vsaj 60 %) pa sta pomembna tudi dejavnika možnosti zaposlitve v domačem kraju in možnost pridobitve štipendije. Takoj za njima pa je dejavnik deficitarnih poklicev, za katerega se je 57 % mladih odločilo, da vpliva oz. zelo vpliva na izbiro zanje primernega poklica.

Grafikon 35: Vpliv posameznih dejavnikov na izbiro izobraževalne poti posameznika

Vir: lasten

Ker se učenje ne zaključi z doseženo željeno stopnjo izobrazbe, nas je zanimalo, ali se mladi tudi neformalno⁹ izobražujejo v svoji občini.

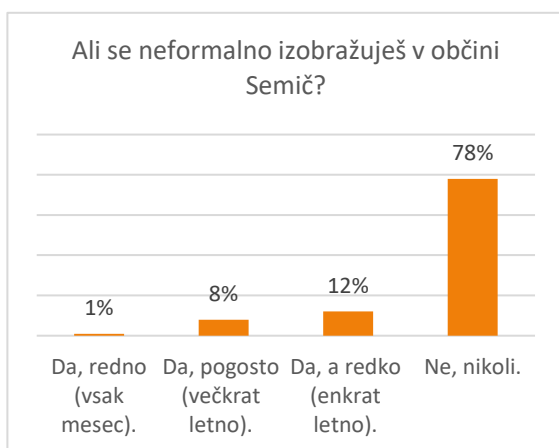
Izstopa podatek, da se večina vprašanih (78 %) v občini Semič ne neformalno izobražuje.

⁷ Formalno izobraževanje je namerna, časovno opredeljena, institucionalizirana dejavnost, katere rezultat je običajno javno veljavna kvalifikacija. Zanj je značilno, da ga zagotavlja izobraževalna institucija, da je strukturirano in načrtovano in da udeleženec ob zaključku izobraževanja prejme javno veljavno listino.

⁸ Neformalno izobraževanje oz. učenje je namerna, časovno opredeljena, institucionalizirana dejavnost, ki se ne konča s pridobitvijo javno veljavne kvalifikacije, je pa strukturirana in načrtovana (cilji, trajanje, učitelj). Udeleženec ob zaključku izobraževanja ne prejme javno veljavne listine.

⁹ Gre za izobraževanje, ki se odvija izven ustaljenega formalnega šolskega sistema osnovnih/srednjih šol/univerz.

Grafikon 36: Odstotek mladih, ki se neformalno izobražujejo v občini Semič

Vir: lasten

Grafikon 37: Želja po več možnosti za neformalno izobraževanje v občini

Vir: lasten

52 % mladih si želi več možnosti neformalnega izobraževanja v občini in le 10 % obstoječi obseg ustreza.

Tisti mladi, ki se neformalnih izobraževanj že sedaj udeležujejo, navajajo, da se udeležujejo usposabljanj gospodarske zbornice, raznih društev, gasilcev, civilne zaščite in kulturnega centra.

Želijo pa si več usposabljanj, ki bi obravnavale teme, ki jih izpostavljam v nadaljevanju.

Večanje zaposljivosti in poznavanje trga dela

Delavnice/seminarji, ki obravnavajo teme:

- uspešno iskanje zaposlitve oz. kako začeti podjetniško pot
- samozaposlitev in možnosti samozaposlitve v občini
- kako odpreti s.p., kaj so poklici prihodnosti, kako vstopiti na trg dela, kako napisati dober življenjepis ...
- delavnice in seminarji na temo organizacije časa, pomoč pri izbiri izobraževanja/poklica, kako odkriti svoje poslanstvo

Umetnost/kultura

Delavnice, ki obravnavajo teme:

- ročna dela
- likovni tečaj
- glasbene delavnice
- sejem knjig z obiskom aktualnega avtorja (npr. avtor Jezera)

Šport in rekreacija

- plesne in športne delavnice
- tečaji smučanja
- otroške delavnice
- joga

Zdravje in skrb za telo

- prva pomoč
- pravilna prehrana

- zdrav načina življenja
- tečaj nege obraza
- lastna izdelava kozmetike

Agronomija

- kmetijstvo
- vrtnarjenje
- vinogradništvo
- sadjarstvo in ekološko sadjarstvo
- čebelarstvo
- samooskrba

Specifične strokovne kompetence

- jezikovni tečaji
- finančna pismenost
- računalniška pismenost (Office, Adobe, osnove programiranja, Excel, uporaba Photoshop-a oz. drugega brezplačnega programa za oblikovanje, tečaj za oblikovanje spletnih strani idr.)
- delavnica retorike
- delavnice za CNC operaterje–programerje
- management
- turizem, gostinstvo
- kuharske delavnice

Drugo

- osebnostna rast
- pogovorne delavnice o življenjskih temah, kot so zaposlitev, šolanje, ustvarjanje lastnega življenja, politika
- medgeneracijske delavnice
- delavnica za izdelavo svojega protestnega znaka z izvedbo podnebnega protesta
- reševanje mladinskih problematik

Poleg konkretnih predlogov glede željenih vsebin delavnic oz. seminarjev, je bil podan predlog, vezan na izvedbo povpraševanja o najbolj zaželenih delavnicah:

- *»Glede na majhnost občine bi bilo potrebno objaviti razpise s ponudbami in realizirati samo tiste, za katere je tudi izražen interes mladih.«*

7.1 Izobraževanje – povzetek

V obdobju mladosti posameznik pridobiva znanja in kompetence, ki jih bo potreboval v obdobju odraslosti in pri opravljanju svojega poklica. Ta znanja in kompetence pridobiva tako s formalnim izobraževanjem kot tudi z neformalnim in priložnostnim učenjem.

Na izbiro izobraževalne poti anketirancev v največji meri vplivajo lastne želje (89 %) in možnost zaposlitve (80 %). Za večino mladih (vsaj 60 %) pa so pomembni tudi naslednji dejavniki: možnost zaposlitve v domačem kraju, možnost pridobitve štipendije in deficitarnost poklica.

Na področju neformalnega izobraževanja izstopa podatek, da se večina vprašanih (78 %) v občini Semič ne neformalno izobražuje. 52 % mladih pa si želi več možnosti neformalnega izobraževanja v občini.

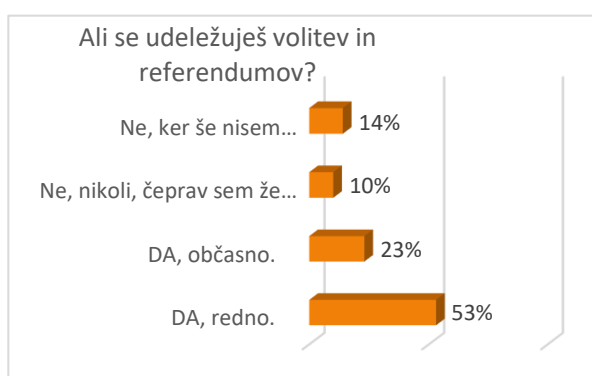
8. PARTICIPACIJA

V demokratičnih družbah so volitve čas, ko lahko volivci povedo svoje mnenje o določeni temi preko mehanizmov odločanja (volitev, referendumov ...). Da bi bile spremembe v občini mogoče, je potrebno aktivno sodelovanje vseh občanov. Žal pa je zanimanje slovenske mladine za politiko in politično udejstvovanje v primerjavi z državami Evropske unije in nekdanje Jugoslavije na zelo nizki ravni.¹⁰

Mlade smo povprašali, ali se udeležujejo volitev in referendumov. Večina mladih (53 %) jih je odgovorilo pritrdilno, 10 % mladih pa se volitev in referendumov ne udeležuje.

Manjši delež mladih (38 %) pa tudi spremlja odločitve občinskega sveta.

Grafikon 38: Udeležba mladih na volitvah in Grafikon 39: Spremljanje odločitev občinskega sveta referendumih

Vir: lasten

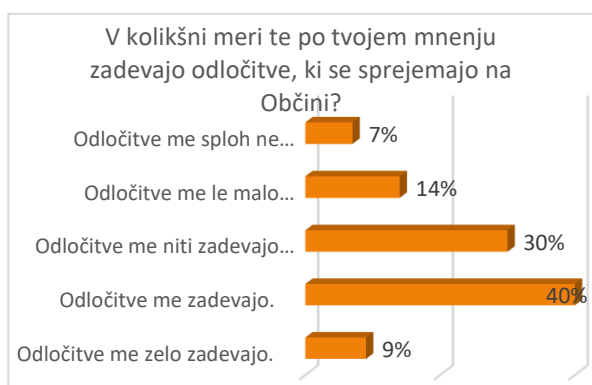
Vir: lasten

Manj kot polovica mladih (49 %) meni, da jih odločitve, ki se sprejemajo na Občini, zadevajo. Morda gre ravno tu poiskati razlog, zakaj je odstotek mladih, ki spremljajo odločitve občinskega sveta, nizek.

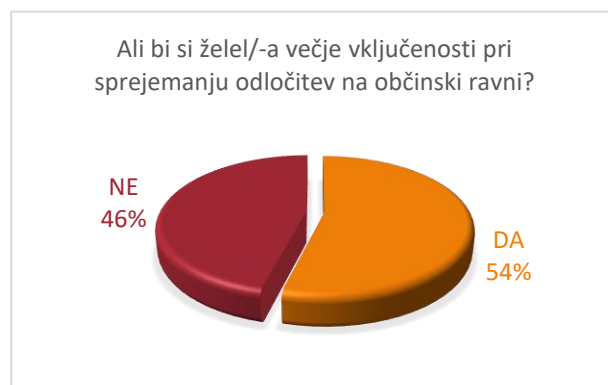
Spodbuden pa je podatek, da si več kot polovica mladih (54 %) želi večje vključenosti pri sprejemanju odločitev na lokalni ravni.

Grafikon 40: Ocena pomena odločitev na lokalni ravni

Grafikon 41: Želja po večji vključenosti v odločitve na lokalni ravni

Vir: lasten

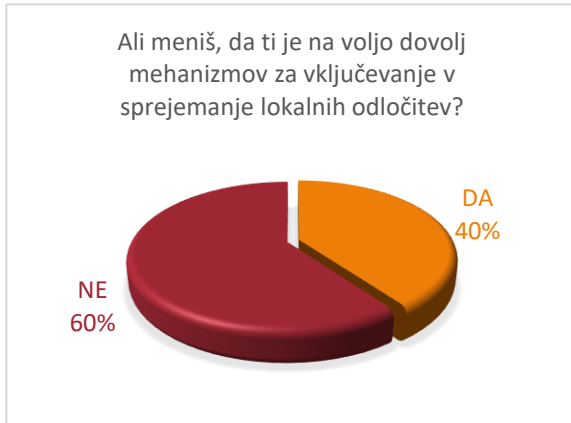

Vir: lasten

¹⁰ Mladina 2010. Končno poročilo o rezultatih raziskave.

Večina mladih (60 %) tudi meni, da nimajo dovolj mehanizmov za vključevanje v sprejemanje odločitev na lokalni ravni ter (71 %), da njihovo mnenje o javnih zadevah v občini ni slišano oz. ni upoštevano.

Grafikon 42: Ocena mehanizmov za vključevanje v sprejemanje odločitev

Vir: lasten

Grafikon 43: Ocena upoštevanja mnenja mladih

Vir: lasten

Mladi pogosto izpostavljajo, da v procesih participacije ne sodelujejo oz. sodelujejo v manjši meri, ker njihovi predlogi niso upoštevani.

Ostali pogosto izpostavljeni razlogi so:

- nezanimanje za sodelovanje
- slaba obveščенost
- posluževanje drugih oblik participacije, ki so mladim bližje
- apatičnost
- pomanjkanje možnosti participacije
- nezanimanje za politiko
- pomanjkanje izkušenj
- izključevanje mladih iz odločevalskih procesov s strani starejših
- občutek nekompetentnosti za podajanje predlogov
- splošno prevladujoče mnenja, da je mladina neizkušena in nezrela za sodelovanje
- občutek, da predlagane spremembe ne bodo sprejete s strani starejših
- občutek, da mlade nihče ne ceni
- nepoznavanje možnosti sodelovanja
- pomanjkanja programa za mlade
- pomanjkanje volje med mladimi za implementacijo predlaganih idej
- nezaupanje politiki
- premalo prostega časa in zasvojenost s tehnologijo
- premalo spodbud
- miselnost posameznikov, da mladi niso sposobni
- nepoznavanje načinov za pridobivanje informacij
- nepoznavanje možnosti za sodelovanje
- zaprtost sistema in Občine ter drugih teles
- premalo posluha za mlade s strani Občine

Podatki kažejo, da si mladi želijo sodelovanja v procesih odločanja in podajanja konstruktivnih predlogov, za urejanje in razvoj svoje lokalne skupnosti.

V ta namen mladi predlagajo naslednje načine vključevanja v odločanje na lokalni ravni:

Pridobivanja mnenj mladih, razprave

- anonimne ankete
- sklic mladih v Semiču
- vaško glasovanje
- organizacija javnih srečanj
- javne razprave
- organizacija sestankov oz. druženja z mladimi večkrat letno. Tema pogovora: projekti, kateri bodo lahko v prihodnosti vplivali na kvaliteto življenja mladih v občini Semič,
- možnost podajanja predlogov preko spleta
- oblikovanje interaktivne spletne stani z objavami sprejetih predlogov, kjer lahko sodelujejo tudi občani
- javna predstavitev proračuna in anonimno glasovanje o delitvi občinskih sredstev
- sprejemanje predlogov pred občinsko sejo: pri vpogledu gradiva objava ankete, ki je namenjena pridobivanju predlogov mladih
- vzpostavitev glasovanja za mlade
- neformalni pogovori mladih z županjo
- redni sestanki med mladimi in predstavniki Občine
- pridobivanje mnenj preko odbora za mlade in Facebook strani odbora

Vzpostavitev reprezentativnega telesa

- sodelovanje mladih na sejah
- sodelovanje preko društev
- odbor, ki ga sestavljajo mladi iz različnih okolij, z različno (višjo doseženo) izobrazbo
- vključitev v stranko na lokalni ravni
- ustanovitev mladinske organizacije
- vključitev predstavnika mladih v občinski svet: slednji bi preveril želje in potrebe mladih ter predloge predstavil občinskemu svetu
- vzpostavitev reprezentativnega mladinskega organa, sestavljenega iz predstavnikov mladih, ki bi zastopali mlade in bi bili za to ustrezno usposobljeni (primerna izobrazba, izkušnje, starost)
- vzpostavitev kvot: pravila, da mora biti en svetnik mlajši od 30 let

Drugo

- izkaz zanimanja za predloge mladih
- več posluha za mlade
- vključevanje mladih v javne zadeve

8.1 Participacija – povzetek

V demokratičnih družbah so volitve čas, ko lahko volivci povedo svoje mnenje o določeni temi preko mehanizmov odločanja (volitev, referendumov ...).

Večina anketiranih mladih (53 %) se udeležuje volitev in referendumov, manjši delež mladih (38 %) pa tudi spremlja odločitve občinskega sveta. Manj kot polovica mladih (49 %) meni, da jih odločitve, ki se sprejemajo na Občini, zadevajo. Spodbuden pa je podatek, da si več kot polovica mladih (54 %) želi večje vključenosti pri sprejemanju odločitev na ravni občine.

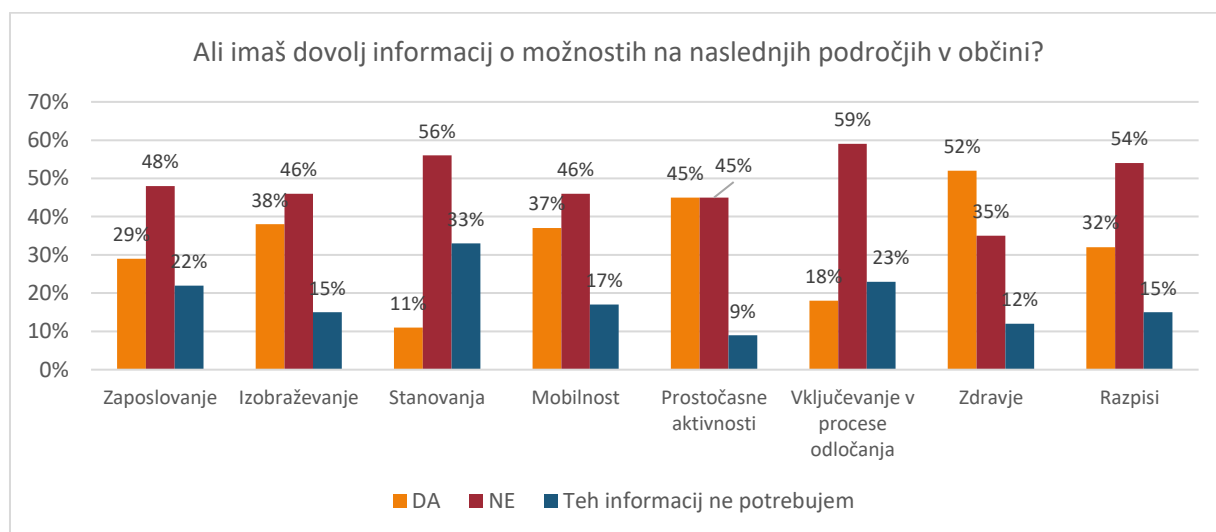
Večina mladih (60 %) meni, da nimajo dovolj mehanizmov za vključevanje v sprejemanje odločitev na lokalni ravni ter (71 %), da njihovo mnenje o javnih zadevah v občini ni slišano oz. ni upoštevano.

9. INFORMIRANJE

Spoštovanje demokracije, človekovih pravic in temeljnih svoboščin vključuje dostop mladih do popolnih, objektivnih, razumljivih in zanesljivih informacij. Informiranje in svetovanje za mlade predstavlja enega od najpomembnejših mehanizmov za zvišanje ter spodbujanje družbene participacije mladih, njihove socialne integracije, osebostnega razvoja in avtonomije, pripomore pa tudi k razvijanju aktivnega državljanstva, večji mobilnosti, izboljšanju kvalitete življenja in vključevanju v družbene procese, ki so za mlade pomembni.

Zanimalo nas je, ali imajo mladi iz občine Semič dovolj informacij s posameznih zanje pomembnih področij.

Grafikon 44: Informiranost na posameznih področjih

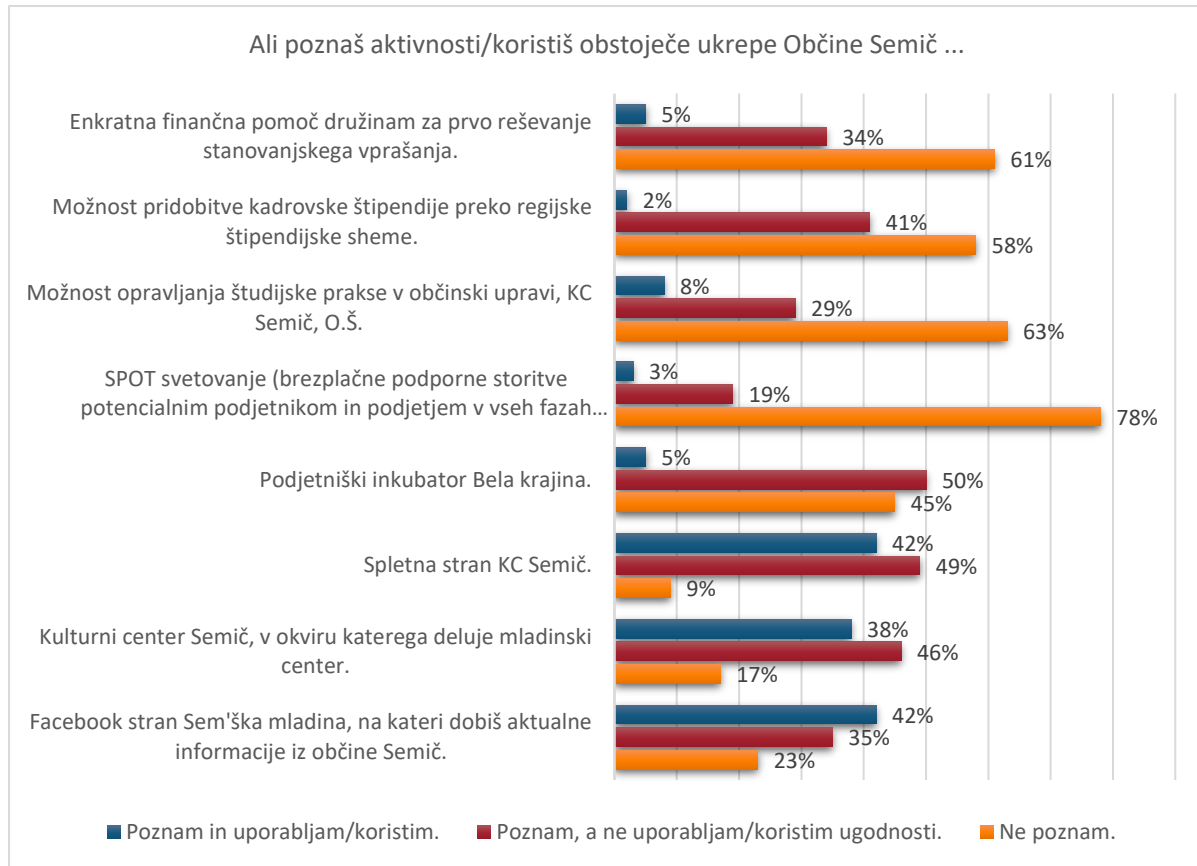
Vir: lasten

Glede na pridobljene podatke, več kot polovica mladih, ki pri posameznem področju niso izbrali možnosti »*teh informacij ne potrebujem*« ocenjuje, da nimajo dovolj informacij z nobenega od naštetih področij, pri čemer izstopajo naslednja:

- stanovanja (84 %)
- vključevanje v procese odločanja (77 %)
- razpisi (63 %)
- zaposlovanje (62 %)

Zanimalo nas je tudi, ali mladi poznajo posamezne obstoječe ukrepe Občine. Podatki so potrdili oceno mladih, in sicer da na posameznih področjih nimajo (vseh) informacij.

Grafikon 45: Poznavanje in koriščenje ukrepov Občine

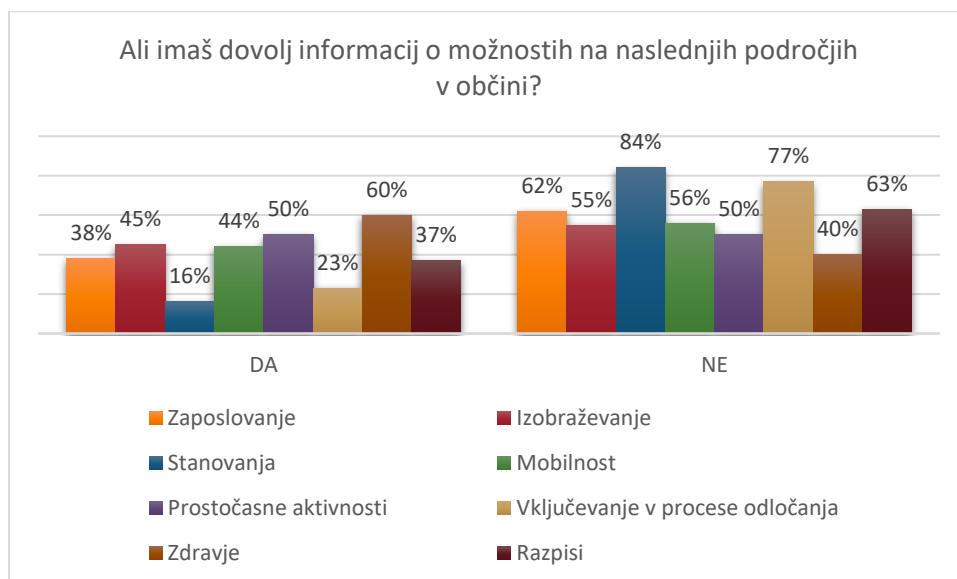

Vir: lasten

Če mladi poznajo ukrepe oz. orodja, ki so namenjeni (predvsem) prostočasnim aktivnostim, kot so Facebook stran Sem'ška mladina, Kulturni center Semič s svojim mladinskim centrom ter spletno stranjo, pa mladi (praviloma) ne poznajo ukrepov s področja (samo)zaposlovanja, opravljanja študijske prakse, štipendiranja, reševanja stanovanjskega vprašanja.

Nepoznavanje ukrepov je delno možno pripisati trenutnim potrebam mladih: mladi poznajo tiste ukrepe, ki so v tem trenutku zanje zanimivi oz. jih imajo možnost koristiti. Dobro pa je, da mladi vedo, da Občina razpolaga z določenimi mehanizmi in izvaja določene ukrepe, ki mladim pomagajo v različnih obdobjih življenja. Tudi zato je ustrezen kanal informiranja, ki mu mladi zaupajo, pomemben.

Grafikon 46: Primerjava ocene informiranosti na posameznih področjih

Vir: lasten

Zanimalo nas je, ali mladi vedo, kje poiskati informacije z zgoraj naštetih področij. Mladi so pri tem precej neenotni, saj jih 51 % odgovarjajo pritrdilno, 49 % pa nikalno.

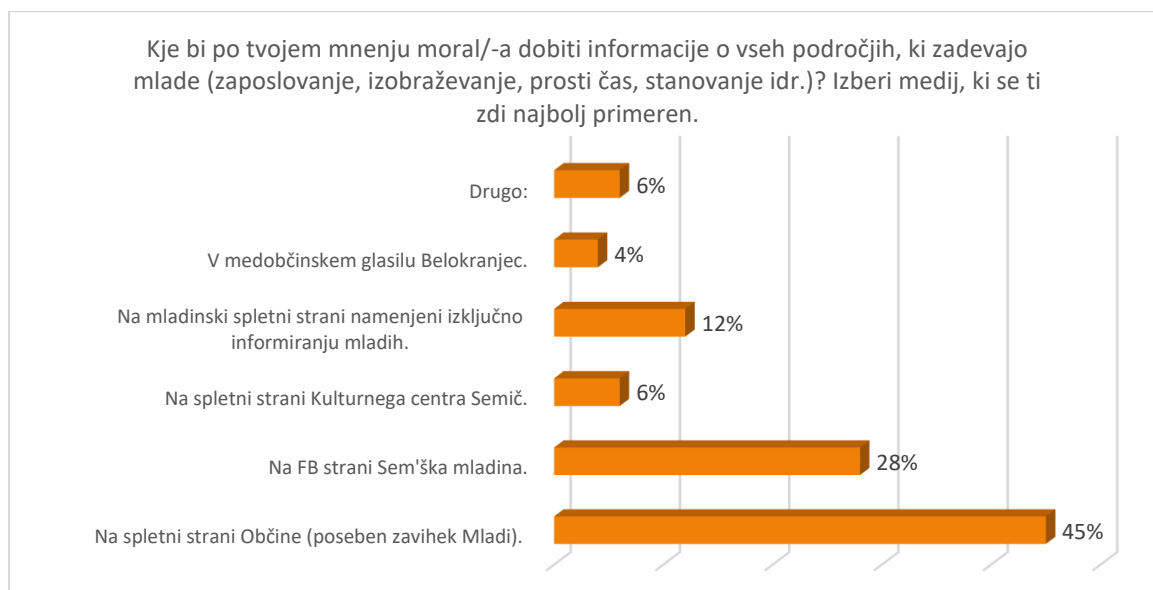
Grafikon 47: Poznavanje načina iskanja željenih informacij

Vir: lasten

Menijo pa, da je najbolj primeren kanal za posredovanje tovrstnih informacij spletna stran Občine (tako jih meni 45 % anketiranih), z 28 % sledi Facebook stran Sem'ska mladina. Zanimiv je podatek, da si le 12 % vprašanih želi mladinske spletne strani, namenjene izključno informiranju mladih.

Grafikon 48: Ocena najbolj primernih kanalov informiranja mladih

Vir: lasten

Pod »*drugo*« so mladi izpostavili, da si želijo:

- objav v vseh od naštetih medijih
- dva medija, in sicer spletno stran Občine, kjer bi dostopali do obsežnejših podatkov ter Facebook stran, kjer bi bile objavljene le krajše informacije s povezavo do izvirnega medija (oz. spletne strani Občine)

Predlogi za povečanje dostopnosti informacij za mlade:

- boljše informiranje preko socialnih omrežij (Facebook, Instagram ipd.)
- poenostavljene objave na Facebooku z daljšimi zapisi na drugi spletni strani, do katere vodi povezava
- več objav tudi v časopisu in na radiu
- boljša obveščanost o obstoju kanala za informiranje mladih (obstoječa Facebook stran)
- spletna stran Občine z zavihkom »mladi«, ki ponuja možnost komentarjev in razvoj mnenja ter delitev izkušenj
- organizacija kampanje, s katero se obvešča mlade, kako do informacij oz. kje se nahajajo
- možnost naročanja na spletne novice oz. obvestila, ki jih bi prejeli mladi na mail
- predavanja za obveščanje mladih
- obveščanje preko časopisa Belokranjec
- vzpostavitev oglasne deske za mlade
- vzpostavitev spletne strani samo za mlade
- vzpostavitev novega časopisa, namenjenega samo semiški mladini
- obveščanje po pošti
- spletno oglaševanje
- obveščanje preko centra za mlade
- obveščanje s pomočjo letaka za mlade
- obveščanje preko čim več različnih kanalov

9.1 Informiranje – povzetek

Informiranje in svetovanje predstavlja enega od najpomembnejših mehanizmov za zvišanje ter spodbujanje družbene participacije mladih, njihove socialne integracije, osebostnega razvoja in avtonomije, pripomore pa tudi k razvijanju aktivnega državljanstva, večji mobilnosti, izboljšanju kvalitete življenja in vključevanju v družbene procese, ki so za mlade pomembni.

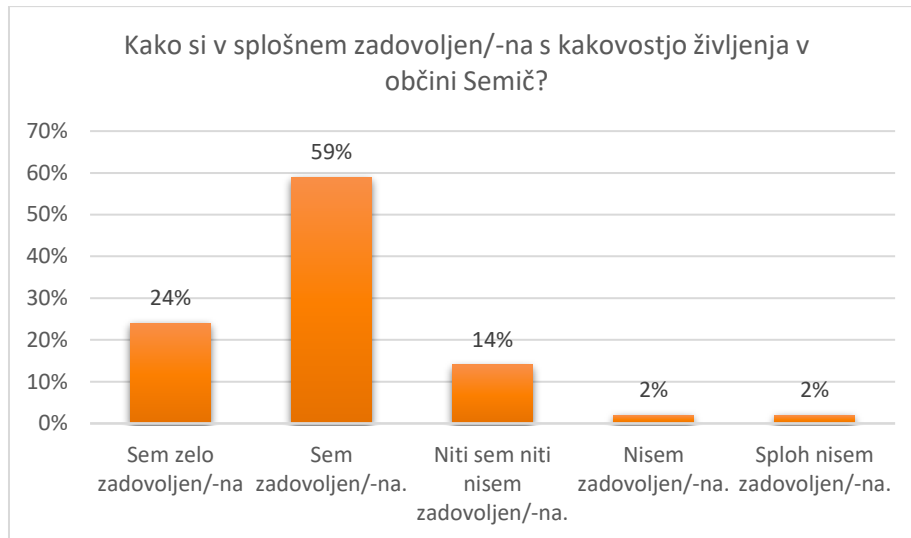
Relativno visok odstotek mladih, ki se giblje med 45 % in 59 % anketiranih, ocenjuje, da nimajo dovolj informacij o za mlade pomembnih temah, kot so: zaposlovanje, izobraževanje, urejanje bivanjskih razmer, mobilnost, prostočasne aktivnosti, participacija, zdravje in razpisi. Prav tako 49 % mladih izraža, da ne ve, kje iskati tovrstne informacije.

Menijo pa, da je najbolj primeren kanal za posredovanje tovrstnih informacij spletna stran Občine (tako jih meni 45 % anketiranih), z 28 % sledi Facebook stran Sem'ska mladina. Zanimiv je podatek, da si le 12 % vprašanih želi mladinske spletne strani, namenjene izključno informiranju mladih.

10. MLADI O OBČINI SEMIČ

Mladi so s kakovostjo življenja v občini Semič zadovoljni (59 % je zadovoljnih, 24 % pa zelo zadovoljnih). Nezadovoljnih je le 4 % anketiranih.

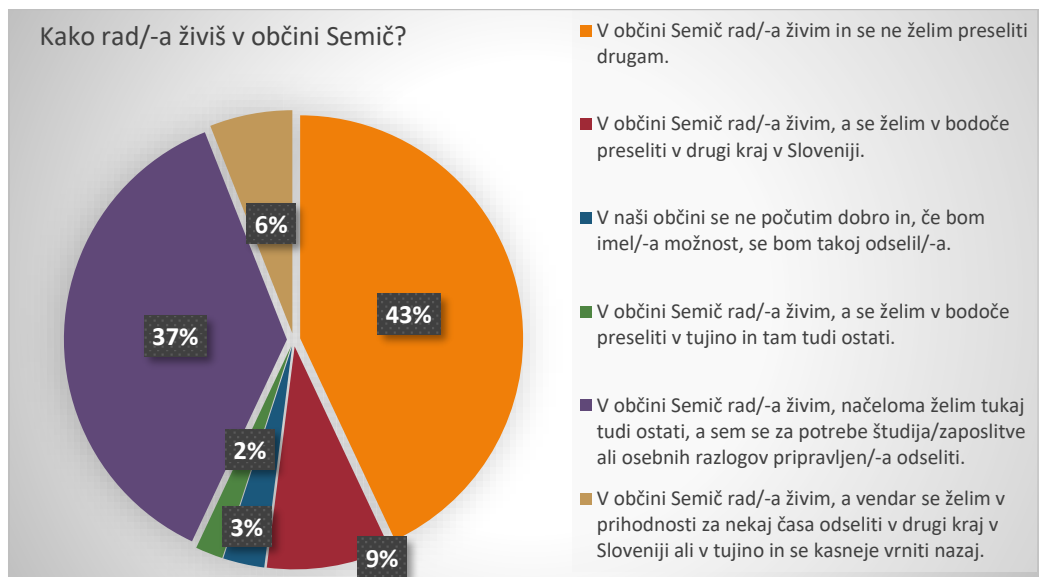
Grafikon 49: Zadovoljstvo s kakovostjo življenja v občini

Vir: lasten

43 % v občini Semič rad živi in se ne želi preseliti drugam. 37 % anketiranih v občini radi živijo in se ne želijo preseliti drugam, vendar so se zaradi študija, zaposlitve ali osebnih razlogov pripravljene odseliti. Le 3 % mladih se v občini ne počutijo dobro in bi se odselili, če oz. ko bodo imeli možnost.

Grafikon 50: Življenje mladih v občini Semič

Vir: lasten

Mladi menijo, da občina Semič nudi dobre pogoje za kvalitetno življenje. Med prednosti bivanja v občini Semič izpostavljajo:

- prijazni in družabni ljudje, prijateljski odnosi, povezanost med ljudmi in kraji
- mirno okolje
- lepa narava
- bližina osnovnih storitev
- majhen kraj, ki ni preveč oddaljen od večjega središča in ima veliko potenciala za razvoj
- možnost delne samooskrbe z delom na kmetiji
- s prenovljenim jedrom, muzejem, urejeno okolico reke Krupe kraj stopa v korak s časom
- dobra internetna povezav
- svež zrak
- bližina turističnih krajev
- dostopnost vrtca, šole, dovolj parkirnih mest
- sprehajalne poti
- možnosti za preživljanje prostega časa v naravi
- dobra županja

Medtem ko mladi pogrešajo oz. kot slabosti bivanja navajajo predvsem :

- pomanjkanje zaposlitev
- slaba prometna infrastruktura in javni prevoz/slabe prometne povezave
- slaba povezava z avtocesto
- pomanjkanje trgovin kot sta Hofer in Lidl ter trgovine z oblačili
- pomanjkanje prostora za mlade
- zaprtost (zaključene družbe težko sprejmejo novega člana)
- neenakopravnost ljudi
- pomanjkanje večjega trgovskega centra
- pomanjkanje prostora za druženje mladih med vikendi (dan biljard/bowling, klubi)
- obsojanje, veliko neizobraženih ljudi
- tekmovalnost
- oddaljenost kraja
- pomanjkanje gorskih poti
- premajhen vpliv splošne javnosti pri odločitvah o porabi proračuna
- neustrezna stanovanjska politika
- pomanjkanje športnih dogodkov
- odnos posameznih pripadnikov romske skupnosti do ostalih prebivalcev
- manj možnosti aktivnega preživljanja prostega časa kakor v večjih mestih (pomanjkanje športnih dvoran in nekaterih površin za izbrane športe)
- nestrpnost, ozkoglednost
- pomanjkanje podjetij, ki bi zaposlovala višje izobražen kader
- oddaljenost upravne enote
- zanemarjanje določenih vasi
- kriminal (v določeni meri povezan s prisotnostjo romske skupnosti) in občutek ne-ukrepanja pristojnih
- manjše delovanje zdravniške postaje, kar pa je razumljivo zaradi velikosti občine
- pomanjkanje doma starejših občanov

Nekateri, pogrešajo tudi štipendije, ki bi mlade spodbudile k vračanju v svoj kraj. V ta namen predlagajo: »Uvedbo občinske štipendije, s čimer bi se zagotovilo vračanje mladih v Semič po končanem študiju. S štipendijo bi tako mlade motivirali da ostanejo in ustvarjajo v domačem kraju. Občina bi jim nato lahko tudi pomagala pri zaposlitvi.«

Da bi se v občini (še) bolje počutili, mladi predlagajo tudi:

- spremeniti splošen odnos do celotne Bele krajine, saj gre za regijo s potencialom
- več športnih dogodkov
- kino in drugi zabavni dogodki za mlade
- izboljšanje infrastrukture
- več posluha za mlade
- boljše zaposlitvene možnosti
- ureditev pohodnih in sprehajalnih poti (predvsem Kraška učna pot je velik del leta neurejena), kolesarske steze
- izboljšati prepoznavnost občine
- ohranjanje mladih v občini
- izgradnja igrišča za odbojko in odbojko na mivki
- znižanje cen vstopnic v KC Semič
- več prilagajanja mladim
- obnovo cestne infrastrukture
- več športne infrastrukture
- več trgovin (Lidl, Hofer, Eurospin)
- več aktivnosti za mlade
- omejitev romskega preseljevanja
- izgradnja stanovanj za mlade (ne le za mlade družine)
- športni park
- več interesa za mladino
- podpora visoko izobraženim kadrom, ki želijo ustvarjati in izvajati svoje dejavnosti v mirnem okolju
- okrepitev gospodarstva
- boljša infrastruktura
- več delovnih mest z visoko dodano vrednostjo
- boj proti kriminalu
- izgradnja tunela Gorjanci
- izgradnja fitnesa in bazena

VIRI IN LITERATURA

1. Mladina 2010. Končno poročilo o rezultatih raziskave. Dostopno prek: http://www.mladi-in-obcina.si/wp-content/uploads/Knjiznica/raziskave/Mladina_2010.pdf
2. Bakovnik Nina, Beočanin Tadej, Berglez Sara, Dadič Katja, Lebar Lea, Lebič Tadej, Mesec Staša, Mužica Rozana, Praprotnik Laura, Ranc Igor in Straus Matevž (2012): Lokalna mladinska politika. Ljubljana: Zveza ŠKIS, Mladinski svet Ajdovščina.
3. Baumkirher Tanja, Bakovnik Nina in Beočanin Tadej (2010b): Programski svet Mladinskega sveta Slovenije »Mladinsko organiziranje«. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
4. Dekker, Paul in Eric M. Uslaner (2001): Social Capital and Participation in Everyday Life. New York: Routledge.
5. Evropska listina o informiranju mladih (2004). Dostopno prek: http://www.miss.org/files/listina_mladi.pdf
6. Podatkovna baza Si Stat, Statistični urad Republike Slovenije. URL: https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/10_Dem_soc_05_prebivalstvo_50_05V10_osebe_stalno_prebivalisce/05V1006S.px/table/tableViewLayout2/
7. Putman, Robert D. (2000): Bowling Alone: The Colapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster.